

SLOVENSKI NAROD.

**Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knašleova
ulica št. 5, pritrjeno. — Telefon št. 304.**

Poštnina plačana v gotovini.

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

A vse je zaman; v zimski so drevesa gola in človeku je usojeno, da nima v starosti že prav nobenih iluzij. To je življenje.

Zrel človek vidi svet in ljudi take, kakršni so v resnici. In to v istini ni radosten prizor. Ničbe bi ga ne prenesel, ničbe bi ne mogel mirno živeti v tem ogromnem človeškem zverlinaku, polnem bestij, ako bi bogovi človeku ne bili dali velikega daru, ki ga razločuje od zverj, ako bi mu ne bili dali — nasmeha.

Jos. Drofenik, nar. poslanec:

Še o koncentraciji. *

G. minister dr. Vekoslav Kukovec je odgovoril na moja izvajanja o koncentraciji, kakor si jo jaz zamišljam, in pripisuje mojemu članku povsem druge, meni popolnoma tuje tendence in namene. Kakor sem dosti jasno poudarjal in kar je tudi g. dr. Kukovec prav dobro znano iz opetovanega razgovora z mano, je moje stremljenje, da po možnosti likvidiramo strupeno strankarsko razcepljenost, postavimo vsaj našo slovensko politiko na soliden gospodarsko - političen temelj in ji damo dostojno obliko. Ako sem njegova izvajanja prav razumel, tudi on to želi, za to mi je tembolj nerazumljiva njegova odkrita nevolja. S svojim člankom nisem imel namena napadati g. ministra, kakor tudi ne demokratske stranke. Moj namen je bil, kakor sem to odkrito podčrtal, otvoriti tudi od naše strani diskusijo o gospodarsko - politični koncentraciji slovenske politike. Rešitev tega problema je tudi po mojem skromnem uveljavljanju neobhodna in nujno potrebna, ako nečemo, da bo slovenska parlamentarna delegacija v bodoče trosila svoje sile v medsebojnem bratomornem boju in s tem upropačala naše že itak zrahlijano gospodarstvo.

Gospod poslanec dr. Kukovec mi očita v svojem članku neinformiranost in nedelavnost ter zahteva, da bi moral zasledovati vse njegove shode in proučevati na njih sprejete resolucije. Očita mi nekoliko ignoranco. Res je, da je meni kot poslancu, ki je stalno vprežen v parlamentarnem delu, povsem nemogoče na vsak korak slediti g. ministru Kukovcu, ker se smatram kot član raznih parlamentarnih odsekov in odborov vezan v prvem redu sodelovati v zakonodajnem delu. Pri vsem tem pa vestno zasledujem politično gibanje in delovanje v Sloveniji. Prav g. dr. Kukovcu je moje stališče dobro poznato. Zato je njegova kritika moje osebe in močnega delovanja popolnoma neupravičena.

Pred vsem pa je krivično njegovo očitje, da sem bil baže jaz provzročitelj znanega trgovskega shoda v Ljubljani, da sem stal s sklicatelji v zvezi in, kar je naravnost smešno trditev, da sem ga organiziral kot protidemokratsko demonstracijo in da nosim jaz odgovornost za neko, meni popolnoma neznano izjavo »Gremija celjskih trgovcev«; končno me dela odgovornega tudi za ustanovitev takozvane »Gospodarske stranke«.

Na take očitke bi ne reagiral, ako bi ne prišli izpod peresa g. dr. Kukovca, katerega visoko cenim in mu za to ne morem pripisovati neresnih namenov ali celo zlobe. Smatram torej za svojo dolžnost, da odgovorim ne samo g. dr. Kukovcu, temveč vsi slovenski javnosti, svest si vse odgovornosti, ki jo imam kot narodni poslanec jake slovenske stranke.

Moj v »Slov. Narodu« objavljen članek, je izraz mojega osebnega mnenja in ga nisem vezal in nočem vezati s stranko, kateri mi je čast pripadati. Jaz nisem propagiral v svojih izjavah brezbarvne gospodarske politike ali celo brez stranke, kar tudi g. dr. Kukovec dobro vé, temveč stojim tudi danes neomajno

a. Dajemo prostor temu članku, ker je nam na tem, da se čim najbolj razčistijo pojmi med demokratsko in kmetijsko stranko. — Uredništvo.

Le nasmeh more človeka rešiti, kadar se ga loti obup.

Gorje mu, kdor se ne zna nasmehati! Kajti razburjati se, posovati, razgrajati — vse to ne pomaga. Ne pomaga niti lažanje niti jok... Človek ostane kar je večno bil, in kultura na tem malo izpreminja. Uspeh ostane vedno silen in zavraten, in slabi ter naivni ljudje bodo vselej trpeli, naj si človeška družba izmislila kakršnokoli obliko uprave in vlade: monarhistično, aristokratsko, demokratsko, socialistično ali komunistično. Tudi najkrajši uk se izprevrže, ako ga izvajajo v praksi nedostojni ljudje... Kaj so iz vznošenih Kristovih nauk učinili papeži petnajstega stoletja, kaj so iz krasne komunistične teorije napravili sramoiti ruski usurpatorji moči!

Posamezniku, ki zares plemeniti misli in čuti, ostala je dvoje tolažb: vztrajno delo in smeh nad to človeško komedijo, krasni, mirni nasmehi ljudi, ki so obračunali s svetom in življenjem.

Mislite, da se morejo smehati le lehkomišelniki? Smeh lehkomišelnega človeka je drug. Toda usmev, ki je bil od Kiplinga s trpkimi skušenostmi in trpljenjem — ta usmev je zares krasnejši in vznešenejši, nego vse zabavljane. Ni brez poudarka vzhodna modrost zobrila Budhe vedno z nasmehom na ustnih!

Z nasmehom je kronana in zaključena vsa slabotna človeška modrost. (Narodni političar.)

na stališču, da se mora naša politika, ako nečemo gospodarsko popolnoma propasti, postaviti na solidno gospodarsko - politično osnovo. Mnenja sem, da imajo kmet, obrtnik, kakor tudi mali in srednji trgovec toliko sorodnih gospodarskih interesov, da je s tem dana solidna podlaga za skupno gospodarsko politično delo. Vsi ti sloji lahko brez kvara v skupnem političnem nastopu varujejo medsebojne gospodarske koristi. Imajoč ta moment v vidiku, nisem propagiral in sem proti ustanovitvi nove stranke, ker sem trdno uverjen, da se da vse to izvesti v že obstoječi in uveljavljeni SKS.

Kakor v prvotnem članku, tako moram tudi tu naglašati, da vsi ti produktivni sloji imajo eminentni interes na povzdigi produkcije, ki se dosega edinole s povečanjem umskih in fizičnih delov. Neresnica je, da sem imel v zavdi ljubljanskega shoda kake zveze ali razgovore z mojim bratom, trgovcem v Celju, ali s celjskimi ali drugimi trgovci sploh in bi zastavil poslancu dr. Kukovcu vse svoje premoženje, a smatram kot mož za večje jamstvo, ako zastavim svojo čast in da izjavim: V trenutku, ko se mi ta očitke dokaže v kakršnikoli konkretni obliki, izstopim iz političnega življenja: vse to pa tudi velja za zvezo s predpripravi, organizacijo ali potekom ljubljanskega trgovskega shoda. Ta izjava bo tovarišu dr. Kukovcu pač zadostovala, za to pričakujem, da jo bo lojalno vzel na znanje in z ozirom na njo tudi lojalno popravil krivično obdolžitev.

G. dr. Kukovec nadalje pravi, da sem na ta način stopil v borbo proti demokratu in strahu za svoj mandat. Na to odgovorjam: g. poslanec dr. Kukovec prav dobro ve, kar mi sam nešteto krat priznal, da nisem od naroda mi zaupanege mandata prevzel iz dobičakosti, marveč zgolj iz želje da koristim svojemu narodu. Dasi mi je ta mandat v gospodarsko škodo in v škodo mojemu zrahlijanemu zdravju, vendar sem ga prevzel, ker sem se čutil dolžnega, da sodelujem s svojimi skromnimi močmi pri ureditvi naše očetnišave v tej smeri, da bo ta v največjo korist ožji moji domovini Sloveniji. Očitek, da se borim za mandat me ne more zadeti, ker jaz, kakor sem tudi prepričan to o dr. Kukovcu ne vidim v politiki osebe, temveč stvar. Za to pa se hočem i v bodoče bojevati po svojih skromnih silah tudi izven parlamenta za blagor našega ljudstva, pri čemer se nečem siliti v ospredje.

G. dr. Kukovec večkrat povdarja: »Poslanec Drofenik je moj politični učenec.« Ta trditev g. ministra je smešna in neokusna. G. minister sam dobro ve, da nisem bil v narodni stranki izrazito politično delaven, ker mi iz gotovih ozirov ni ugaal njen ustroj, kajti, o tem ne bom razpravljaj. Priznavam pa rad, da sem z vso vsemno deloval od rane mladosti na narodno-gospodarskem in društvenem polju, kar sem smatral, da s tem največ koristim napredni ideji.

Eno še moram konstatirati, da misel po ustanovitvi gospodarske stranke ni vzklikla na ljubljanskem trg. shodu ali v celjskem gremiju, temveč je že stara in datira ako se ne motim, od spomladi l. 1920. Ako je res ta ideja znova oživelja, ni dala ne sedaj ne preje, za to niti najmanjšega povoda SKS ali moja malenkost, to lahko kategorično ugotovim. Z ozirom na anostrof g. dr. Kukovca pa končno izjavim še to-le: Poslanec Drofenik je prost na vse strani in ostane nevezan na nobeno stran kot na stranko in program, na katerem je bil izvoljen.

Julijska kračina.

V Tolmini se je vršil shod vojnih oškodovancev, ki je bil zelo dobro obiskan. Govorili so na shodu župan Mikuš iz Sv. Lucije, iz Gorice pa poslanec dr. Podgornik in poročevalec Goricki. Poslanec Podgornik je posebno povdarjal, da ako vlada pričakuje, da bodo ljudje spoštovali njene zakone, mora sama v prvi vrsti to zakone spoštovati in izpolnjevati. Dr. Besednjak je omenjal, da je zakon glede vojne odškodnine sicer zelo lep, ali ne izvaja se temu primerno. Ako je imela vlada denar za topeve, naj ga dobi še za vojne odškodnine. Resolucije, ki so se vznele z velikanskega shoda v Gorici, so bile sprejete soglasno.

V Podbrdu se je izvršil tožak zločin. Nekdo domačin delavec Tomaž Trpin iz Trtnika je poplaval po gostilni in se končno v Munihovi gostilni blizu kolodvorja začel prepričati prael vinjen. Prišla sta posredovat dva orožnika. Ko sta odšla, je šel za njima pijani Trpin, ki je orožniškega maršala Beano zabodel v trebuh, drugega pa le-

hko ranil. Maršala so takoj odpeljali v Gorico, kjer je v bolnišnici umrl. Pijanega Trpina so spravili v zapore. Vsa Baška dolina se zgraža nad zvrinskim činom toliko bolj, ker je bil pokojni maršal spoštovan orožniški funkcijo.

Politične vesti.

Hrvatski blok in Italija. Radikalna »Zastava« izvaja: Zdi se, da so bratje Hrvatje okoli hrvaškega bloka popolnoma izgubili ravnotežje. Za vsako ceno bi radi igrali kako ulogo, toda niso zadovoljni, da bi igrali v Beogradu, ampak se hočejo igrati v hrvatski parlament v Zagrebu in hočejo, da zve veliki svet njih veliko ulogo. Zato pišejo vedno neke memorande ter jih pošiljajo celo na evropsko konferenco v Genovi! Vsi ti memorandi bi ne bili za nas in našo državo popolnoma ne novarni, da bi ne imeli Italijanov za sosed. Dočim smatra vse ostali svet in predvsem naši veliki zavezniki memorandum hrvaškega bloka za smešno stvar neresne politične otročadi, hoče naš jadranski sosed iz tega napraviti neke vrste »vprašanje«. Hrvatsko vprašanje, ako in v kolikor obstoji, se more rešiti samo v Beogradu na podlagi medsebojnega sporazuma, na noben način pa ne kje drugod in na kak drug način.

Sarajevski »Narod« zopet dnevnika. Sarajevski nadstrankarski »Narod«, bo v začetku junija zopet pričel izhajati dnevno. Njegov program je pospeševanje vseh naprednih političnih, socialnih in kulturnih idej.

Muslimanski dnevnik v Beogradu. Na kongresu muslimanske organizacije iz Južne Srbije, ki se je vršil v Skoplju, je bilo sklenjeno, da se prenese glasilo muslimanov iz južne Srbije »Habe« v Beograd, kjer bo izhajal kot dnevnik.

Protidržavno delovanje »Kulturbunda«. Novosadska radikalna »Zastava« piše: Že dolgo zasledujemo z nezupanjem delovanje tega nemškega »kulturnega« društva, toda nismo hoteli o tem javno govoriti, ker smo mislili, da se bodo končno tudi naši Nemci vrnili na lojalno pot. To smo opravičeno pričakovali, ker je v ustavi tudi njim zagotovljena popolna državljanska enakopravnost tako v političnem kakor v kulturnem oziru. Notranje ministristvo je dovolilo ustanovitev »Kulturbunda« v svrhu kulturne, socialne in gospodarske organizacije Nemcev, toda tajnik »Kulturbunda« znani dvorni svetnik bivše sarajevske vlade dr. Grassl je razširil društveno delovanje v nasprotju s pisanim programom ter ustanovil nemško narodno stranko. Kot tajnik »Kulturbunda« je držal politične shode in organiziral čisto politično stranko. Ob priliki njegovega potovanja so se obračali nanj Nemci z raznimi prošnjami, toda on je izjavil, da se bo oziral na prošnje le tedaj, ako stopijo prosilci v nemško stranko. Dr. Grassl pa se ni omejil samo na organizacijo nemške stranke, ampak je zlorabljal svoje tajniško mesto v korist tujih držav. Nemška vsemučiljša se že pred delj časa zahtevala od nemških dijakov potrdila o njih nemškem pokolenju, kajti brez tega potrdila ni bil sprejet noben Nemec. Zupanstva so na prošnje nemških dijakov izdajala ta potrdila, toda dekani nemških vseučilišč niso hoteli sprejemati dijakov s temi potrdili, ampak so jih izrecno pošiljali dr. Grasslu, tajniku »Kulturbunda«, da bi jim on napravil potrebna potrdila. In gospod dvorni svetnik je izdal potrdila sledeče vsebine: Der Sohn deutscher Eltern und politisch gut deutsch gesinnt. Ta potrdila je podpisoval predsednik »Kulturbunda« in njegov tajnik. Brez tega potrdila ni bil sprejet noben nemški dijak, dočim je užival vsak, ki je prinesel to potrdilo, vse beneficije in celo nemške ustanove. Na ta način je dr. Grassl nedvomno služil tujim nemškim državam s pomočjo tankočustnih nacionalnih delavcev. Naša državna oblast je uvedla strogo preiskavo proti takemu protidržavnemu delovanju voditeljev »Kulturbunda«.

Zopet general Vranogl. Foreign Office v Londonu je prošil jugoslovnsko vlado za pojasnilo glede bivanja generala Vranogla v Beogradu. Kaj je odgovorila naša vlada, bomo vedeli seveda le iz Londona! — Iz Sofije pa poročajo, da je bolgarska vlada odklonila Vranoglovo prošnjo za nastanitev v Bolgarski. Bolgarska vlada je motivirala odklonitev Vranoglovo prošnje z željo, da se hoče izobiti vsake demonstracije proti Rusiji.

Izganj komunist. To dni se je vrnil iz Rusije v Osljek Nikola Josipović, bivši tajnik sindikalnega veča komunistične stranke v Osljeku. Josipović je sodeloval tudi pri začetnem komunističnem kongresu v Moskvi. Oslješka policija ga je izgnala za pet let v njegovo pristojno občino Koritna.

Tisza — rešitelj Srbije? Znani g. Cievarić je v velikonočni številki svojega »Beogradskega dnevnika« napisal, da je bil grof Tisza rešitelj Srbije. Beogradskega časopisja je ogorčeno protestiralo proti tej domnevi Cievarića, češ da bi končno še lahko predlagal, da se postavi grofu Tiszi spomenik hvalečnosti.

Francoska žurnalistika in genovska konferenca. Sauerwein se pritožuje v »Matine«, da francoska delegacija v Genovi zelo pomanjkljivo informira francosko novinarstvo. Dočim so italijanski in angleški novinarji vedno dobro informirani, so svedeli francoski novinarji komaj 12 ur pozneje o sestanku med zavezniki in ruski delegati v vili Albertis. Sicer pa se naslanja francoska delegacija preveč na pravno argu-

mente mesto da bi apelirala na »bon sens« in sodbo poslušalcev. Avtoriteta ne zadostuje več, Francija mora braniti svoje pravice s človeškimi in odločnimi argumenti.

Banket v Genovi. Predsednik konferencie italijanski ministrski predsednik Facta je priredil na čast delegatom vseh držav, ki so zastopane na genovski konferenci, banket v plesni dvorani kraljevske palače. Pri častni mizi je sedel v sredi Facta, na njegovi desni Lloyd George, zunanji minister Schanzer, baron Hayaki, bolgarski min. predsednik Stambolijski i. dr. Na levi francoski justični minister Barthou, ital. zakladni minister Peano, belgijski min. predsednik Theunis, minister Luzzatti, dr. Beneš, Wirth i. dr. Pri drugih mizah so sedeli člani vseh ostalih delegacij. Pred banketom je vladalo veliko zanimanje, če se ga bodo udeležili delegati vseh držav z ozirom na incident, ki ga je povzročila rusko-nemška pogodba. Ker pa so prišli na banket člani vseh delegacij in ker so sedeli pri isti mizi francoski, ruski in nemški delegati, smatralo to dejstvo za dobro znamenje z ozirom na potek konference. Ruski delegati so se udeležili banketa v fraku z običajno rdečo zastavico s črkami R. F. S. Na banket so bili povabljeni tudi genovski nadškof Signori, prefekt Poggi, župan Ricci ter genovski senatorji in poslanci, kakor tudi zastopnik genovskega časopisja. Med obedom sta se živahno pogovarjala Litvinov in Thomas. Na banketu ni bilo nobenega govora.

Boj nemških Tirolcev za avtonomijo. Ustavni odbor posvetovalne komisije za južno Tirolsko je imel pred kratkim sejo, pri kateri se je razpravljalo o deželni avtonomiji za nove pokrajine. Po obširni debati se je izrekel odbor soglasno za ohranitev deželne avtonomije in v resoluciji se naglašalo, da se odbor pridruže najnovejšemu tustvarnemu sklopu izrednega deželnega odbora v Gorici. Tako se bora Nemci, kakor tudi Jugoslovani skupno za avtonomijo v svojih deželah, kateri pa razni iz Italije došli funkcionarji, kakor n. pr. tržaški Mosconi, silno nasprotujejo.

Angleško časopisje o rusko-nemški pogodbi. »Westminster Gazette« piše, da Francija, Italija in Anglija na bodo moglo dolgo igrati diktatorske vloge v Evropi. Nemško-rusko pogodbo je treba pozdraviti, čeprav je bila neprijetna eksplozija za one, ki bi hoteli kovati politični kapital iz genovske konference. Nemška inicijativa, kateri bodo morale slediti vse druge evropske vlade, je posledica politike zmagovalcev, politike, ki je bolj nesposobna nego nemoralna. »Daily News« pišejo, da je bila pogodba med Rusijo in Nemčijo neobhodno potrebna za gospodarsko vzpostavitev obeh držav. Diplomatični poročevalci imenovanega lista pa piše, da je bodočnost genovske konference še nesigurna in da ni vredno niti govoriti o evropski gospodarski konferenci brez Nemčije in Rusije.

Ameriški glas o rusko-nemški pogodbi. »New York Herald« piše, da je med Nemčijo in Rusijo moralo priti do sporazuma, ker je Rusija izločena iz družbe narodov. Nemčijo pa vežejo z verigami določbe versailleske mirovne pogodbe.

Stambolijski o ruskem vprašanju. Dopolnjen »Tempac« v Genovi se je razgovarjal z bolgarskim ministrskim predsednikom Stambolijskim, ki je naglašal potrebo dobrih odnosov z Rusijo, ki je osvobodila Bolgarsko. Bolgari želijo skorajšnjo obnovo Rusije, nočejo se pa vmešavati v notranje ruske razmere. Napram incidentom, ki bi jih moglo izzvati na konferenci rusko vprašanje, ostane Bolgarska nezainteresirana opazovalka. V vseh drugih vprašanjih bo Bolgarska lojalno pomagala velesilam, da se omogoči definitivni mir. Ako bi imela Bolgarska svoobodno izhod na Egejsko morje, bi mogla več koristiti gospodarski obnovi Evrope.

Priseljeniški zakon v Zedinjenih državah. Iz Washingtona poročajo, da je senat podaljšal zakon glede omejitev priseljevanja do 1. junija 1924. Med senatom in poslansko zbornico je več različnih mnenj glede posameznih določb novega priseljeniškega zakona. Posebna komisija bo proučila to vprašanje.

Hrvatska kmetijska stranka v Avstriji. »Neue Züricher Zeitung« piše: Malo znano je dejstvo, da je dobila Avstrija z Burgenlandom 80.000 med nemškimi prebivalstvom raztresenih Hrvatov. Ti so nedavno ustanovili avstrijsko krščansko hrvaško stranko, ki bo skrbela za agrarne interese kmetov, pa tudi za splošne interese vseh Hrvatov, ki živijo v Avstriji. V vodstvu stranke so štirje hrvaški župani, en major in en notar. Stranka izjavlja, da bo delovala v zvezi z avstrijsko krščansko socialno stranko.

Mednarodni kongres esperantistov v Zenevi. 18. t. m. se je pričel v poslopju Zveze narodov v Zenevi mednarodni kongres esperantistov. Pri otvoritvi so govorili glavni tajnik Zveze narodov Sir Eric Drummond, prof. Bovet, ravnatelj Rousseauvega instituta in predsednik kongresa dr. Ed. Privat. Na kongresu je bilo zastopanih 26 držav s 120 delegati. Sestnajst vlad je poslalo svoje oficijelne zastopnike. Vsi govorci in razprave so se vršile v esperantu. Češkoslovaško vlado je zastopal Friedrich, ki je poročal o rezultatih esperantskega poduka v javnih šolah. Esperanto se oficijelno podučuje v več mestih Anglije, Italije, Češkoslovaške, Nemčije in Švice. V Nemčiji se podučuje v 82 šolah. Tudi pri nas obstoja društvo za učenje esperanta.

Gospodarsko.

Jadranska železnica in ple-menska politika.

V 82. številki našega lista smo objavili članek z naslovom »Železnica Donava-Jadrane«. H koncu smo omenili, da nekateri listi širijo vesti, da se predstavniki različnih političnih srbijanskih grup v naši skupščini zavzemajo za zgradbo proge v smeri Beograd - Višegrad - Boka Kotorska. Izjavili smo, da te tesnoročnosti ne moremo verjeti. In poudarili smo, da proge, ki se imajo graditi, morajo biti zgrajene tako, da se ustrezno trgovskim in stratežnim ozirom in interesom naše države. Radikalni list »Volvodina«, ki izhaja v Vrhu, pa se zavzema za izhod jadranske železnice v Boko Kotorsko s to-le motivacijo:

»Ozemlje, kjer bi ta železnica imela pe-ljati, je čisto srbsko. To je okolnost, ki se je vselkaru ne sme povsem puščati iz vida. Mi smo zadosti izkusili od časa osvoboditve do danes, zadosti tega videli ter se naučili, da bi mogli zapirati oči pred onim, kar se dogaja. Hrvati niso zadovoljni, da živje skupaj z nami in ako bi oni še dalje vztrajali na tem, bi mi — četudi z bolestanim srcem — morali slediti pristadi na »amputacijo«. V tem slučaju bi se moralo graditi jadransko železnico iznova, ako bi ne bila zgrajena po srbskem ozemlju.« Tako piše srbski radikalni list »Volvodina« in tako daleč smo torej prišli vsled nesrečnega hrvaško-srbskega spora. Zagrebško »Slobodna Tribuna« k temu pravilno pripominja: »Kakor se vidi, genalna prometna politika! ki enostavno izključuje vso obalo nad Kotorm iz načrta železniške zveze. In to povse odvisno iz plemenskih razlogov. Ti slepci bodo imeli še pogum, da pri in na drugih žigosajo sovinitzem in separatizem. Oni ne vidijo ter ne čutijo, da so take politične tendence tudi pripomogle k nezadovoljnosti mnogih Hrvatov. Otvoreno projektirajo železnice s predpostavko amputacije. A ravno dobre in zdrave prometne zveze imajo največji pripomočki k odstranitvi zablod in nesporazumov in k splošni življenjski koristi posameznih krajev.«

Tem argumentom bi se z vso opravičenostjo dodalo še povsem umestno vprašanje: Kako pride Dalmacija od tega, da nal bo kaznovana radi kozlov in kozličev, ki jih preobrača Radić »e compagna bella« v Zagrebu? In kako pride od tega Bosna? Misliti li »Volvodina«, da naj bi se skoraj tudi vsa Dalmacija in Bosna oddelili od Jugoslavije? In misli li »Volvodina«, da bi in da bodo ameriški kapitalisti dajali na razpolago svoj kapital za železnice, ki nal se gradijo proti in v posmeh vsem gospodarskim in trgovskim načelom. Ali pa menil misli ta modrost, da bodo ameriški podjetniki naložili in vporabili svoj povsod dobrodošli kapital v taki negospodarski državi, ki sama dvomi o svojem obstoju in obstanku, o svoji konsolidaciji? Pametnega sporazuma nam je treba, ne pa amputacije! Discordia maximae res dilabuntur!

—g V žitni trgovini se opaža sedaj kakor vsako leto v tem času, popolna stagnacija. Konsumenti pač krijejo le najnujnejše potrebe. Prodaja v Avstriji je vsled izvoznih težkoč popustila. V Volvodini notira pšenica K 17.50 od 17.80, koruza K 12.25 do 12.40, oves K 12.50, moka št. 0 K 23.50 do 24.—, za kuhno K 22.50 do 23.—, krušna moka K 21.—. Srbska pšenica notira K 16. 20, 16.50, oddajna postaja. Žeteli je prav sedaj ugodnega vremena, da se omogoči pomladanska setev.

—g Javna dražba. Mestni magistrat razpisuje za ponedeljek, dne 24. aprila 1922 ob 9. dopoldne v hiši Stari trg št. 17/II. javno dražbo raznega pohištva, posode, preprog itd.

—g Dobava mesa. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja, da se bo sklenila dne 25. aprila t. l. ob 10. dopoldne pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ter pri Komandantu mesta v Slovenski Bistrici in Ptulju pismena neposredna pogodba glade dobave mesa za garnizijo Slovenska Bistrica, oziroma Ptuj za čas od 1. maja do 30. junija 1922. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, poglgi pa pri navedenih vojaških oblastih interesentom na vpogled.

—g Vpostavitve komisij za priredbo občne pridobnine. Volitve komisij-skih članov in namestnikov se vrše po vsej Sloveniji v nedeljo, dne 28/5. t. l. Razglas delegacije z dne 19. t. m. št. A I 987/2 izide to dni v Uradnem listu in se prve dni maja t. l. objavi tudi po vseh občinah na krajnoje običajen način. Razglas vsebuje vse podatke o načinu, kraju in času volitve. Da se izvrše volitve polovice komisij-skih članov in namestnikov, so davčna oblastva I stopnje uvrstila davčne zavezanec za priredbeno dobo 1922/1923 v davčne razrede (§ 12 odst. 61 c.) na podstavi razpisa gospoda finančnega ministra z dne 30./12. 1921 št. 43285 po stanju predpisa dne 1./10. 1921 brez ozira na poznejše izpremembe in davčne družbe v sestavi se znane pripadnikov davčnih družb. Ti seznani bodo v času od 1. do včetega 15. maja t. l. v uradnih prostorih davčne oblasti I stopnje razgrnjeni na vpogled davčnim zavezanecem. Celotni seznami za davčne družbe I. in II. razreda bodo razgrnjeni le pri davčnem krajnem oblastvu v Mariboru, oziroma pri davčni administraciji v Ljubljani, pri ostalih davčnih oblastvih I. stopnje pa le delni seznami onih pripadnikov teh družb, ki izvršujejo samostojna podjetja in opravila v njihovem področju. Vpogledati smejo imeniki samo pridobnini zavezane osebe dotičnega priredbenega okraja med navadnimi uradnimi urami. Voliti bodo smele le osebe, ki so vpisane v imenik brez ozira na spol, če uživajo državljanske in politične pravice in one, ki si izposlušajo vpla v

imenike na podlagi reklamacijskega postopanja. Rok za vlaganje reklamacij je določen od dne 1. do 15. maja t. l. Vsa davčna zadeva sme vložiti reklamacijo le na svojo osebo. Reklamacije se vlagajo pri davčnih oblastih i. stopnje in so prosto kolegi. O njih določa končno veljavno odločbo. Vložitev reklamacij sama na sebi ne zavira izvršitve veljavnih volitev. Po poteku reklamacijskega roka bodo sme. I. davčni zavezanec vpogledati imenik še nadalje do 20. maja t. l. samo, če se primerno legitimira, da se jim na ta način omogoči izbrati kandidata izmed volilnih upravičencev.

—g. Petovica usnjarska Industrija, d. d. na Bregu pri Ptujju je imela svoj I. redni občni zbor dne 19. t. m. v prostorih Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, kjer ima svoj sedež. Iz poslovnega poročila je posneti, da se to novo podjetje povsem lepo razvija. V prvem poslovnem letu se je razširila usnjarska za vegetabilno strojenje, uredila se je moderna tovarna za kromovo strojenje, tovarna za čevlje, oddelek za izdelovanje gamaš, torbic in fine galanterije. Že v prvem letu je podjetje napredovalo tako, da je moglo prevzeti veliko dobavo čevljev za našo vojsko. Izdelki gamašnega in galanterijskega oddelka so že dobro uvedeni v vsi državi. Podjetje, ki je v začetku leta 1921. dajalo zaslužek 183 delavcem, je imelo koncem leta 1921. zaposlenih že 406 delavcev. Tovarna za čevlje je urejena za dnevno produkcijo do 1000 parov; tovarna za usnje more strošiti letno do 150.000 velikih kož; kromova stolarna do 150.000 drobnih kož; gamašni oddelek izdeluje letno čez 20.000 parov gamaš. Tako je letni domači industriji zagotovila podlaga za nadaljni razvoj. Po dotranju rezervnega sklada, ustanovitve podpornega fonda za uslužbenke in zakonitih odpisov, se je sklenilo, izplačati delničarjem godotno dividendo, to je 24 kron na vsako delnico.

—g. Kako prometa tržaški promet. Iz poslovnega poročila tržaške trgovske zbornice je razvidno, da je promet lanskega leta v primeri s predlanskim padel za 2.137.413 kvintalov, tako da je znašal samo 28.930.854 kvintalov. To pomeni, da se je Trst vrnil tja, kjer je bil prvi leto po končani vojni. Skupni trgovski promet lanskega leta ni dosegel niti polovice prometa iz leta 1913. ki je znašal 61.472.746 kvintalov. Nazadnja sta uvoz in izvoz. Samo glede izvoza po morju se opaža napredek, pa zelo neznačen. Leta 1920. je odšlo iz Trsta po morju 2.908.459 kvintalov, lanske leto pa 3.523.286 kvintalov. Ta napredek okoli 600.000 kvintalov je posledica trgovskih stikov, ki se obnovljajo med Trstom in bližnjim vzhodom. Uvoz po morju v Trst pa je nazadovol za okoli 500.000 kvintalov. Med državami, ki uvažajo, je na prvem mestu Amerika, na drugem pa Anglija. Iz prometa po železnici posnemamo, da je bila tudi lani Avstrija na prvem mestu. Ali njen promet je napram prejšnjemu letu nazadovol za ogromnih 1.614.207 kvintalov. Na drugem mestu stoji Jugoslavija, ki je napredovala za 862.275 kvintalov. Češkoslovaška pa je ostala tam, kjer je bila leta 1920. Promet Jugoslavije in Češkoslovaške preko Trsta je aktiven, t. j. ti dve državi izvažata več kot uvažata, pri Avstriji pa je ravno narobe, tako da Trst ne more veljati več za izvozno pristanišče Avstrije. Ako se številke sedanjega trgovskega poročila primerjamo s predvojnimi, pridemo do zaključka, da Trst sicer še živi ali le v miniaturni. V Trstu se razpravlja mnogo, kako bi se tok zopet pritegnil na tržaško pristanišče. »Edinost pravi k temu, da treba med drugim izpremeniti tudi naziranje o nalogi Trsta kot trgovskega pristanišča. Dokler se to bobnalo, da ima Trst v prvi vrsti nalogo širiti moč Italije nad drugimi deželami ter bi moral Trst veljati za izhodnišče italijanizacije Slovenov, Nemcev in bogve še koga, dokler se ne pomeče, da hoče Trst pošteno trgovati in živeti, do takrat se Trst ne prične reševati pri pravem koncu. — Gospodarsko stanje Trsta kaže žalostno sliko. Hotelirji obupavajo, ker so hoteli prazni. Organizacija tržaških obrtnikov je pred kratkim v svojem poročilu naglašala, da prihajajo parniki v Trst prazni. Prazne so delavnice, prazne so trgovine, razna podjetja so zapuščenca. Nezaposlenih delavcev je v Trstu nad 30.000.

—g. O Reki in Bakru piše v listu »Jugoslavenski Pomorac« nadzornik navtičnih sol, g. Juraj Carić, izvajalec, da je reško vprašanje neka vrsta italijanske kronične bolezni od pariške konference dalje. Kadar mislijo v Italiji na Reko, mislijo vedno tudi na Trst. Italijani se v Parizu sploh niso brigali za evropska vprašanja, marveč vse njihovo stremljenje je bilo osredotočeno na Jadran in njim le bilo edino do tega, da bi nas popolnoma spravili s Jadrana. D'Annunzio ni odšel iz svoje volje na Reko, marveč so ga poslali. Kar se je dogodilo po njegovem prihodu, je bilo vse naravnost. Vedno se je dobilo karabinjerje in torpedovke, ki so varovale njegove pristojnosti. Mi poznamo tudi nalogo, katero je imela Zanelliova vlada. Hotela je stvoriti oni glasoviti konzorcij, ali ker se Zanelli to ni posrečilo, je moral oditi. Ali misli italijanska vlada slednjič ustiti Reko na miru? Vse kaže, da ne. Italija se ni zmanj vrniti zila na vse reške ustanove in ni potrošila milijonov v prid onece prometa, ki za Rečani ni veljalo. Ni niti na tudi naši obrtniki hoteli na Reko. Ti poslednji pozabljajo, da je sušarska luka pristojna vsakega pristojnega, ki se polovi na Reki. Ena sama homba, en sam pokončani parobrod, na le promet preko Sušaka zopet nič. Kateri domes, Na Sušaku se varajo, kadar evrope, da bodo smeli na Reki. Delali pa na Sušaku kotar en preli smeli na Sušaku, delali na Reki. Tudi naše parobrodne družbe pridejo do prepričanja, d amore biti

njihov sedež miren in siguren samo v Splitu, pa tudi v Bakru ali na Sušaku ne. Sušak more biti kakršnakoli naša prometna točka samo v slučaju, da mi uredimo bakarsko luko in jo zvežemo z železniško postajo. Bakarska luka je gotova v treh dneh. Naš element se bo mogel na Reki svobodno kretati in razvijati samo tedaj, ako bo Reka nas potrebovala in ne mi Reko bodo na Reki povsem na čistem, da mi vodimo lahko preko Bakra ves naš promet. Ako bi se bila na naši strani situacija takoj pravilno premotila, bi bil na Reki že zdavnaj mir in italijanske tragikomedije bi ne bile imele nikake svrhe in nikakega smisla. Ne moremo prav poljmiti,

Pravni vestnik.

Vprašanje prenosne porote.

Na sestanku društva »Pravniki« dne 19. t. m. se je nadaljevala diskusija o problemih, tičočih se reforme porote na temelju, da bodi porota in to kot institut za pravosodje tudi glede političnih deliktov. Poročevalec g. prof. dr. Dolenc je bil najprej oglašil k besedi in izvaljal glede članka g. višjesodnega predsednika Kavčnika v tem listu z dne 16. t. m., da si ne more misliti izvršitve kakšnega plebiscita, pač pa si je zagotovil mnenje od vplivnih voditeljev vseh slovenskih političnih strank, katera pa soglašajo v tem, da treba poroto obdržati. G. Kavčnik je odvrnil, da ni mislil na plebiscit, pač pa na bil si poročevalec — morda posredovanjem pokrajinskega namestništva — prijavil mnenja nekaterih občinskih zastopstev z več intelligenc ali drugih javnih korporacij, da se bo razvidelo in pri merodajnih čimteljih uvidelo, da narod zahteva poroto. Na to se je razpravljalo o pristojnosti porote. G. višjesodni predsednik Kavčnik je bil za zoženje kompetence na kapitalne in politične delikte, g. prof. dr. Polec je zastopal mnenje, da moralo tudi imovinski delikti spadati pred poroto, g. viš. sodni podpredsednik dr. Rogina pa naobratno, da jih le izločiti. G. odvetnik dr. Lovrenčič se je tonlo zavzel za kompetenco političnih deliktov, vendar za izločenje vsakaterih deliktov zoper varnost časti. V pogledu na diskrepanco mnenj glede imovinskih deliktov predlaga g. viš. sod. predsednik Kavčnik, da naj se iz odhoda »Pravnika« sproži pismena anketa, da se sliči mnenje tudi drugih. Pri sestanku ne navzočih juristov. G. prof. dr. Škerlj zahteva točno opredelbo in utesnitev polja imovinskih deliktov na tatvino, pomeverbo in goljufijo. G. prof. dr. Polec pokaže vnovič na javno moralo, ki naj pronicuje iz pravorekov kot pravotvorni element. Pri sklepih besedi je poročevalec g. prof. dr. Dolenc opozarjal na razvoj takozvane porote v Srbiji, ki perhorresira poroto za politične delikte iz bojazni pred partizanstvom, a favorizira porotne imovinske delikte, češ da so porotniki baš za te delikte najbolj večji ljudski sodniki; glede na naš izborni porotniški material nima bojazni, da bi porotniki, prav poučeni ob roki dobrega kazenskega zakona, ne sodili prav. G. preds. dr. Majaron je imenom odbora »Pravnika« obljubil, da se bo predlagana anketa čimprej izvedla.

K drugemu tematu dnevnega reda, ali naj se napravi za poroto poseben zakon, ali naj se zadevne določbe glede porote uneslo v splošni kazenskopравни red, so govorili gg. prof. dr. Škerlj, dr. Polec in viš. sod. predsednik Kavčnik. Prevladovalo je mnenje, da bi bilo pač pravilno in poželjno unesti porotne določbe v kazenskopравни red, vendar mora to ostati stvar tehnike zakonodaje, da se ne spreči uživetje porote.

Tretje vprašanje glede sposobnosti za porotnika je izvalo zelo živahno diskusijo. G. prof. dr. Škerlj je zoper census na obrazlo, ker je to nedemokratsko; zadržuje naj pismenost. G. prof. dr. Polec je pokazal na hrvatske razmere, kjer se je favoriziralo srednješolske profesorje za porotnike. In misli, da je tudi pri konceptu edinstvenega porotnega zakona prišel ta vidik v ospredje. G. podpredsednik Regally v obširnem govoru utemeljuje zahteve: V pozitivni smeri pismenost na pasivna volilna pravica, v negativni nezakaznost v pogledu deliktov zoper javno pravnost in iz koristoljublja. Po tej poti prišlo bi tudi ženske avtomatično na porotno klop, ko dobe pasivno volilno pravico. Na noben način ne sme priti do porotnikov I. klase in 2. klase, kakor to predvideva načrt, ki želi med porotniki videti akademično naobrazene moze. Poročevalec, g. prof. dr. Dolenc je prečital iz referata za zakonodajni svet svoje mnenje, da je najboljši porotnik kmet, pa iz pisma g. predlagatelja zakonodajnega sveta dr. J. Ogorelec odgovor, ki zagovarja akademsko naobrazene porotnike; obljubil, da bo stavil in utemeljil v tem pogledu, če treba, odvoleno mišljenje kot votum separatim.

Nadaljni tema je bil sestava porotne klopi. G. prof. dr. Polec je branil svojo tezo, da naj ostane pri številu 12 porotnikov in pri pravici odklanjanja porotnikov brez navedbe razlogov. G. prof. dr. Škerlj je zoper odklanjanje brez navedbe razlogov, g. odvetnik dr. Krejčič je polasnil, da zagovorniki vedno odklanjajo porotnike, ki so doma tam kakor obožencem, ker se hoče vplivov pristranosti. Na zadevno vprašanje polasnil poročevalec, da se predlaga znižanje števila porotnikov za porotno razpravo, ker treba razbremeniti porotnike, da ne bodo preveč odtegnjeni svojem okolici, vendar česar se odraža tudi maksimalne sestave po deset dni; dalje ker treba štetiti stroške in pa ker ob dobri izbiri porotnikov ni število zadostno, večje pa navala le k sklepanju sledenja nalezljivega gonoprotika, a zmanjšanje zahtevnosti. G. podpredsednik Regally navaja iz svoje bogate prakse različne slučaje odklanjanja porotnikov (n. pr. »Če me odklanite [sic] zagovornik], ga bom pal«), označuje me-

kako da se niso ob tako žalostni stagnaciji našega prometa naši politični in industrijski krogi pobirali za bakarsko luko, za katero so se zavzemali že Madžari poprej, nego so si zgradili umetno reško luko. Ako bi jim bili hoteli Hrvatje prepustiti Bakar, bi danes ne bilo reške luke in mi bi imeli prav gotovo v Italijo radi Bakra enake težkoče, kakor jih imamo sedaj radi Reke. Naši listi pišejo na kilometre dolge članke o italijanskih pustolovčinah, ladikujejo nad zastalim prometom, ali o tej naši veliki luki ni slišati skoro besede. Kakor da se nam nič ne mudi, da oživimo naš promet in kakor da čakamo novih lekcij od italijanskih pustolovcev!

Šetirijo za odklonitev za krovjo kupčijo, pa se zavzema za porotno klop samo šestorice porotnikov, ker pride tu nadpolovična večina že ob sebi do dvetrinjske večine; predlaga še dopolnitev načrta v tej smeri, dalje naj se poskrbi za to, da se porotnikov nikoli ne bo zaposlovalo preko deset ur na dan, predloži tralajočim preiskovalnim zaporom obožencem, ki v doglednem času ne bi prišli na vrsto pri lastnem porotnem sodišču, pa naj bi se prišlo v okom potom delegacije sosednjega sodišča. G. odvetnik dr. Lovrenčič se obrača energično zoper fiskalične ozire, rekoč, da je baš pri pravosodju najmanj na mestu štediti; opozarja še na dejstvo, da uteene nastati ali pa poznati biti razlog za odklonitev šele na predvečer porotne razprave; vsled teza naj bi ostalo pri doslednejšem načinu odklanjanja G. višjes. podpredsednik dr. Rogina predlaga, da naj ima vsaka stranka pravico, da poljubno in brez navedbe razloga odkloni po dva porotnika, kakor se vrši to dodelj pri disciplinarnih sodiščih. G. višjes. svet. dr. Painč žigosa peremptorično odklanjanje kot škodljivo, g. podpredsednik Regally pa plectira za združitev predlogov načrta in g. podpredsednik dr. Rogina tako, da naj ima vsaka stranka pravico odkloniti dva porotnika peremptorično, več pa le z navedbo razlogov. Kakor pri državnih sodiščih v navadnih kazenskih zadevah. Pri sklepih besedi je poročevalec g. prof. dr. Dolenc pozdravil dobre misli, tičeče se traljanja porotnega zasedanja pa se stave klopi, in obljubil, da jih bo v zakonodainem svetu z vnuemo zastopal.

G. predsednik »Pravnika«, dr. Malaron, je radi pozne ure odgledal diskusijo o preostalih točkah za prihodnji sestanek čez teden dni, zahvalil se za zelo zanimivo, mestoma naravnost duhovito debatovanje in zaključil zborovanje.

Izpred sodišča.

Inkretova vojna baraka pred sodiščem.

Maribor, 21. aprila.

Pred kazenskim senatom (predsednik dvor. svet. Fon) se je danes pričela razprava v dolgotrajni aferi o Inkretovi vojni baraki. Ta velika baraka je stala ob koncu nekdanjega Kokoschinegovega — sedanjega Tomšičevega drevoreda — ter je med vojno služila za materialno skladišče. Razprava ni ugotovila obsega te barake, a bila je ena največjih in najsolidnejše izdelanih. Po prevratu jo je zadela usoda ostalih barak. Nezasodno zastražena je bila predmet vlogom in tatvinam. Boljši red je nastal, ko je prešla baraka pod nadzorstvo Gospodarske komisije.

V tem času je bil v sosedni občini Krčevina gerent Anton Inkret, vpok. orožnik in aktiven poduradnik pri okrajnem glavastvu. Kot gerent nam je znan iz velikega procesa, ko je 40 občanov pri deželni vladi protestiralo proti njegovemu občinskemu gospodarstvu in njegovemu narodnemu mišljenju. Ta gospod, ki je takorekoč iz nič si kupil lepo hišo, se je zanimal za nakup te barake. Slo je pa za vprašanje, ali lo kupuje kot privatna oseba zase ali kot občinski gerent za občino. Med občinari se je raznesla vest, da lo kupuje kot gerent v dobro občine. Po občini je nastalo ogorčenje, ko se je dogradilo, da lo Inkret polovico barake prodal svetniku, zidarskemu mojstru Alojziju Pekljarju, ostalo pa sam razprodal bogatašem en del pa ohranil zase. Da lo vojna uprava prodala po izredni ceni za 12.000 K v korist občine, da lo Inkret najpreje na nakupnino si izposodil pri okr. glavarju, oziroma Prehranjevalnem uradu 10.000 K, nato pa lo enako vsoto si izposodil še pri Pekljarju, pogojno, da mu Inkret odda polovico barake; skratka da se lo kupčija zdelo tako, kot da lo Inkret zlorabil svoje mesto kot gerent v svoje privatne svrhe ter s tem škodoval občino in vojno upravo. Bitveno vsebino teh vesti je notiral tudi »Slov. Narod«. Inkretu sledčji slovenski župan Škof je skušal to zadevo z lepa spraviti s sveta. Zahtevalo se je od Inkreta položitev obračuna. Med tem se lo Inkret sam ponudil, da lo pripravil vse uredit in občini oddati ves čist dobiček, katerega je on po odčitku 17.000 K za stroške naročal na 5000 K. Od Pekljarja pa lo občinski svet zahteval 25.000 K ali pa pravno mostu čez krčevinski potok. Pekljar pa, čeprav sam občinski svetnik, niti ni prišel k sebi in tudi sicer ni hotel nič slišati od poravnave. Še pred tem poravnalnim polizkusom pa lo nekdo celo zadevo anonimno ovdal državnemu pravdnstvu.

Dolgotrajna preiskava ni mogla dognati, da bi lo bila zadeva nakupa barake za občino obravnavana v seji občinskega sveta; manjkalo zapisnik. Le po občinskih svetnikih (prof. Malcen, Kolarič in Košenina) se lo izkazalo, da lo bila zadeva v razpravi in da lo Malcen vračal navzočega Pekljarja, če se bo kupčija za občino ohnesla, kar lo tudi notrdil. Obč. svetnik Košenina sprizlo, da mu lo Inkret sam povedal, da lo barako kupil za občinske revne in da lo nekdo zanjo ponudil 30.000 K. Inkret sam lo diktriral svoje zapisnike, sam sprejemal in

odpiral pošto ter sam odločeval, tajnik lo delal lo po njegovem naročilu. Šele v septembru 1920. (ko lo Inkret barako že kupil in razprodal) se lo našel sejni zapisnik, iz katerega lo razvidno, da lo Inkret za svojo denar kupil barako v korist občine in da lo Pekljar določen za pravilno razdelitev. Nadalje se lo ugotovilo, da lo barako ocenila posebna komisija na 12.000 K in da lo naposled za to ceno direkcija plena v Beogradu ugodila Inkretovo instančnim potem predloženo prošnjo. Manjka pa akt prodaje, iz katerega bi lo razvidno, ali lo direkcija plena v Beogradu barako prodala Inkretu kot privatni osebi ali kot gerentu za občino. Orožništvo je nadalje ugotovilo, da lo Inkret za barako dobil čez 33.000 K in da lo brezplačno. Pekljar sam oceni svoj delež na 24.000 K. Razprodalo se lo brez beležkov izprva po 500—600 K, pozneje 200—300 K. Inkret se ne čuti krivega, še manj pa

Zdravstvene in zdravniške razmere

(Iz zdravniških krogov.)

Zdravje ni le za posameznika ter njegovo rodbino, nego lo tudi državi, kateri ohranja delovne moči, najvažnejši faktor. Zato lo tudi prva in glavna naloga države, da skrbijo za ugodne razmere za ohranjanje zdravja ter za možnosti za njegovo zopetno pridobitev in okrepitev po boleznih. V to svrha ima država dvojno nalogo: profilaktično — da se po možnosti bolezni preprečijo, ter kurativno: da so zavodi, v katerih se bolniki liečijo. Prvo skuša rešiti s poukom naroda ter z uvedbo sredstev, ki preprečijo obolenje — tako lo z izvedbo higijeničnih predpisov pri stavbah, obratih itd. kakor — v slučajih epidemij — a sredstvi, ki omejujejo obolenja in razširjanje bolezni, — drugo z bolnicami, zdravilišči, kopališči itd. A država sama vsega ne zmore, treba je sodelovanja naroda, treba je, da narod razume pomen in važnost vseh odredb da izpolnjuje vse zdravstvene predpise. Zato treba pouka, treba dviganja njegove inteligence, kajti nespametnost in nemarnost sta največji oviri, da se doseže zaželjeni uspeh.

V naši državi se mnogo stori za dviganje in izboljšanje zdravstvenih razmer. Da so to vobče še prav žalostne, je največ krivda prejšnje nemške vlade. Po naših slovenskih deželah je bila skrb za zdravstvo v prvi vrsti naloga deželnih odborov; ti so kazali včasih toliko brezbriznosti v tem oziru, da lo bilo groza. Kljub vsemu prizadevanju zdravnikov ni bilo možno dovesti jih do pravega umevanja tega velevažnega vprašanja; — da bi so zasnovala kaka velikopotezna akcija, o tem pa celo ni bilo govora. In zdaj se ta zamuda zelo maščuje. Da bi se enkrat vse storilo, da bi se hlpno popravile vse stare napake, o tem seveda ne more biti govora. Kljub temu se, kot omenjeno, dela veliko in vztrajno. Vzdržujejo se razni kurzi, v katerih se seznanja narod a zahtevami higijene, s kvarljivostjo alkohola, z nevarnostjo infekcijskih bolezni, predvsem tuberkuloze in sifilitike — vzdržujejo se tečajji za izvežbanje strožništva in za nadaljno izobrazbo zdravnikov itd. Tako se skrbijo za pouk. S primernim življenjem, s varovanjem obolenja je že mnogo doseženega. Treba lo le dati pogoje, da se morejo higijenski nauki uresničiti. Kaj pomaga najlepša teorija o zračnosti in čistosti stanovanj, če pa se mora na tisoče prebivalcev zadovoljevati s temnimi, vlažnimi stanovanji, ali pa tičati po barakah in vagonih drug drugemu na potu! Izvesti se morajo strogo vse higijenske naprave pri obratih in obratih. Izvesti zlasti ob epidemijah prav očasno in energično vse potrebne profilaktične naredbe, da se ne ponovi zopet tako razširjena in pogubna epidemija osepnic (koz) kot se lo pojavila v lani na Slovenskem.

Ako pa oboli posameznik, tedaj si išče večinoma pomoč v bolnicah. Bolnice po Slovenskem pa so nezadostne in premajhne. Temu bi se dalo odpružiti v veliki meri s tem, da se otvori nekoliko hialnic, katerih imamo tako ubogo malo. In se v bolnice sprejemajo in ondi zdravijo res lo bolniki, kojih ozdravljenja je v doglednem času pričakovati, ne pa neozdravljivi, ki mesece in leta prvim prevzemajo prostora. Gotovo so ti tudi reveži trpni, zato imajo tudi ono pravico do oskrbe, a ta se istotako lahko vrši v hialnicah. Za hialnico bi se dala adaptirati marsikaka graščina na deželi. In oskrboval bi v nji službo zdravnik, ki bi eventualno objednem vršil ambulantno službo za bolnike sosednih krajev, po bolnicah pa bi posvečali zdravniki vso skrb akutnim boleznim.

Bolnice same pa se morajo opremiti s vsemi pomočmi moderne zdravljenja. V tem oziru je n. pr. ljubljanska še zelo ubožna.

Dandanes se bolnice mnogo bolj obiskujejo nego preje; domača postrežba lo postala predraga in večkrat celo nemogoča. Družinski člani morajo skrbeti za zaslužek; strežništva najemati ni mogoče, zdravnik in zdravila preveč veljajo. Zato hodijo v bolnice bolniki takih stanov, ki so se preje liečili doma, zato posejajo porodiščne žene družin, ki tega preje niso storile. To je tudi en vzrok, da zdravniški stan ni več v onih ugodnih razmerah kot nekdanj, da se mora marsikdo boriti a pekunijskimi stiskami. Če tudi si je kmet v vojni zelo opomogel, vendar kliče zdravnika, še istotako redko kot preje, — delavci, tovarniški uslužbeni, železničarji itd. imajo svoje blaginjske zdravnike in so za navadne praktičarje brezpomem-

Pekljar. Kupil lo barako na svoj račun in ne za občino kot tako, razprodalo lo aviziral javno; ker ni imel denarja, si ga lo izposodil. Le da bi imel mir pred neosnovanimi govoricami, lo občini ponudil odstotek čistega dobička. — Pekljar pripoveduje, kako lo Inkret prišel k njemu prositi posojila za nakup barake, na kar mu lo Inkret dal na razpolago polovico barake.

Po daljšem posvetovanju lo senat namesto pričakovane razsodbe razglasil sklep, da se razprava preloži in sicer da se lo izve: 1. ali bi direkcija plena bila prodala barako za to ceno tudi osebnemu Inkretu, če bi ne bil Inkret nastopil kot gerent občine; 2. kako podlaga lo imela cenilna komisija; 3. ali realno vrednost ali posebno ceno, uvažujoč, da gre tu za reveže občine; 3. da orožništvo polzve, ali lo Inkret 54 strankam tes razdal brezplačno istočasno, ko lo boljji les prodajal ali že preje ali kasneje

bni. Zato se lo klientela zdravnikov, katerih število je poleg tega zlasti v mestih bolj naraslo, zmanjšala in občinstvo tudi še ne umeva, kako mora zdravnik pri svoji humanitarni službi staviti honorarne zahtevke, ki so z občo dražjino v razmerju — ter bi najraje videlo, da bi delal zdravnik vse na pol zastopni, ne pomislivši, da mora tudi on živeti. Zavodni zdravniki pa se morajo primerno njihovim študijam in njihovi namernemu delu honorirati; aramotno je, da se njih slabšo plačujo kot uradnike nižjih kategorij. Ako si zelo veliko število uradnikov služi v prostem času še drugod, ker so prišlijeni v to, da si izboljšajo svojo mizerno stanje, a to vendar ne sme biti vzrok, da bi se jih radi tega nižje kategoriziralo; istotako so ne sme grešiti proti zdravnikom z izgovorom na njihovo privatno prakso, — ki lo itak včasoma zelo jalova, da so v plači mnogo na slabšem kot kak bančni sluga.

O genovski konferenci.

V Parizu lo izšla knjiga »La Franco a Genes«, ki lo spisal neki francoski gospodarski strokovnjak pod psevdonimom Celtus. Prvi del knjige je usmerjen proti angleškimi iluzijam. Celtus razlaga instinktivni francoski odpor proti genovski konferenci a praktičnim proti Franciji naperjenim angleškim geslom: gospodarska vzpostavitve Evrope, t. j. zanikanje francoskih pravic do rešnih reparacij in protežiranja Nemčije. Načrt evropske gospodarske vzpostavitve je dozorel v Angliji na po-lagji razmotrivanj angleške gospodarske krize.

Celtus dokazuje, ali vsaj hoče dožeti, zati, a statističnimi podatki, da lo Anglija do gotove mere sama zakrivila to krizo in da zopora srednjeevropskega trga nikakor ni povzročila angleška gospodarska kriza. Anglija je že v trgovskih odnosih z Rusijo, toda rezultati teh odnosov so smešni. Celtus razpravlja o sedanjem položaju v Rusiji in trdi, da bo potrebna organizacija Rusije mnogo let evropske energije in kapitala. Evropa bi doživela splošen polom, ako bi čakala na ozdravljenje ruskih razmer. Nadalje razpravlja Celtus o vprašanju, ako so reparacije povzročile padec nemške valute in pravi, da reparacije tega niso mogle povzročiti, ker je Nemčija plačala do sedaj le neznačen del. Padec nemške valute je kriva nemška vlada z izdajo novih bankovcev, a ponesrečeno davčno reformo. Krivda je pa tudi na strani zaveznikov, ki niso pravočasno storili svoje dolžnosti valed neoglasja v reparacijski komisiji. Nato piše Celtus o pozitivnem programu genovske konference. Obramba francoskih pravic naj bi bila prosta vsake sistematične sovražnosti napram vsem in naj bi bila v popolnem skladu a prizadevanji za splošno evropsko obnovo, ki naj bi se izvršila v duhu medsebojne odgovornosti in resničnega sodelovanja. Kar so prezele spremembe v politični geografiji, lo treba zopet zediti v gospodarskem oziru. Glede Rusije stoji Francija na stališču, da bi ji posojilo za nakup potrebnega blaga koristilo lo začasno. Edina možnost, ki zahteva mnogo samo, zatejanja, lo rekonstrukcija produktivnih energij Rusije a pomočjo inozemskega kapitala in tehnike. V splošnem gre za vzpostavitev pretrganih gospodarskih zvez in za osvoboditev svetovne trgovine od zaprek in negotovosti, ki lo paralizirajo. Štiri države v novi Evropi in sicer Svica, Avstrija, Češkoslovaška in Madžarska so odrezane od morja. Vmešavanje v carsinska vprašanja posameznih držav se zdi ne mogoče.

Važnejše lo vprašanje tranzitnega prometa, zlasti za imenovane kontinentalne države. Genovska konferenca mora dovesti v tem oziru do mednarodnih konvencij, ki naj bi jih redigirala in izvedla Zveza narodov. Genovska konferenca pa bi morala tudi skrbeti, da pride do separatnih pogodb med državami, ki jih loči staro sovražstvo. Vetrariti mora ugodno ozračje za korektno in celo pristrčno sodelovanje. Te separatne pogodbe naj bi vsebovale na pr. kreditne konvencije, nadalje konvencije glede izmenjave delovnih moči. V tem oziru bi mogla Zveza narodov izgrati hvaleno ulogo a proučevanjem vseh tehniskih izselenjskih vprašanj. Med delom konference naj bi se predvsem dodelale zasebne mednarodne pogodbe. Materialni sporazum Evrope lahko pravi moralno skunost. Zasebne pogodbe med evropskimi producenti pa ne smejo medsebojno razdeliti samo tržišče, ampak tudi delo. Odstraniti se mo-

za zmota, da mora vsaka država stremeti za tem, da zadosti svojim lastnim potrebam. Genovska konferenca naj bi podučila vlade, da ne smejo dati prednosti nobeni novi industriji. Za nekaj let se mora vsak narod koncentrirati v svoji specialitaciji. Specializacija dela je prvi pogoj za obnovo evropskega gospodarstva. Reorganizacija Evrope pa je le tedaj mogoča, ako je ne ogrožuje

neprestano finančna politika Nemčije. Kura marke se mora stabilizirati s zavezniško intervencijo. Zveza narodov bi bila lahko kontrolni organ. Celotna zastopa predznanje francoske stališče s ozirom na gospodarsko konferenco v Genovi. V koliko bo zasledovala Francija to smernico glede evropske obnove, bodo pokazali rezultati konferenca.

Konferenca v Genovi.

Rusija priznava predvojne dolge pod premiso, da jo zavezniki preje priznajo de iure. — Francija odločno nasprotuje tej zahtevi. — Nemški odgovor.

CICERINOV PROTIPREDLOGI

— Genova, 22. aprila. (Izv.) Odgovor ruske delegacije na predloge londonske spomenice naglašajo, da ruska delegacija vztraja pri naznanju, da sedanji gospodarski položaj Rusije in okoliščine, ki so ga povzročile, za Rusijo opravičujejo popolno njeno osvojenost vseh v predlogih spomenice omejenih obveznosti potom priznanja njenih protizadev. Ruska delegacija sprejme člene 1., 2. in 3.a) pod pogojem, da se znižajo vojni dolgi in zaostale obresti vseh dolgov in da se dovoli Rusiji primerna finančna pomoč, da se izkoplje iz sedanje gospodarske stanja kar najhitreje. Kar se člena 3.b) je ruska vlada pripravljena, prejšnjim lastnikom znova odstopiti uporabo nacionalizirane in pridržane lastnine in, ako je to nemogoče, zadostiti upravičenim zahtevam prejšnjih lastnikov potom medsebojnega sporazuma ali na temelju določb, ki se imajo dogovoriti na tej konferenci. Pomoč inozemstva je za gospodarsko obnovo Rusije absolutno nezogibna in dokler ne bo upanja na obnovo, ne vidi ruska delegacija nobene možnosti, obtežiti svojo državo z dolgi, katerih ne more poravnati. Ruska delegacija želi tudi še jasno povedati, da ruska vlada ne more sprejeti nikake obveznosti za dolge svojih prednic, dokler ni s strani interesiranih držav oficijelno in de iure priznana.

— Genova, 22. aprila. (Izv.) Politični pododsek za ruske zadeve se je zedinil v mnenju, da se more odgovor smatrati za sprejemljivo razpravo podlago. Ruski protipredlogi se premetavajo dalje. Izvoli se poseben strokovniški odsek, ki se bo potrošno pečal s ruskimi predlogi. Trajalo bo še več dni.

FRANCIJA PROTI RUSKO-NEMŠKI POGODBI

— Genova, 21. aprila. (Izv.) Danes dopoldne je bila seja politične podkomisije za ruski problem. Seje so se udeležile zavezniške velesile, dalje Branting, Motta, Brantianu in Sartumut. Lloyd George je naznanil, da je danes ob pol 9. prejel spomenico ruske delegacije. Omenil je tudi, da je že snoči sprejel eno noto, katere vsebina pa ni bila zadovoljiva. Današnja nota je v gotovih točkah sprejemljiva, v gotovih točkah diskutabilna, v nekaterih točkah nesprejemljiva. Na podlagi note pa se lahko doseže temelji za nadaljnja pogajanja in sporazum. Ruska spomenica na predloge londonskih strokovnjakov je bila na to izročena posebnemu komiteju, obstoječemu iz 7 članov. V komisiji je prevladal nazor, da je zahteva ruske delegacije za priznanje sovjetske vlade de iure od strani zaveznikov pred priznanjem predvojnih dolgov od strani Rusov za zavezniške nesprejemljiva. Komisija je popoldne nadaljevala sejo, na kateri je bila zelo živahna debata o ruskem problemu. Definitivnih sklepov ni bilo, ker morajo strokovnjaki ruski odgovor popreje proučiti. Francoski delegat Barthou je pojasnil stališče Francije, da je nemogoče popreje priznati sovjetsko vlado. Dopoldanski seli se Rusija ni mogla udeleževati. Na popoldanski seli so bili prisotni ruski delegati. Nemški delegati so bili izključeni. V nadaljnji debati je Barthou protestiral proti ruski spomenici. Čičerin pa je izrazil svoje obžalovanje, da se napačno tolači ruska zahteva po priznanju sovjetske vlade. Rusija je privravela sodelovati pri obnovi Evrope. Mora si ji na dati možnost na način, da se jo prizna.

NEMŠKI ODGOVOR

— Genova, 21. aprila. (Izv.) Predsednik konferencie Facti je bila večer ob 11. pri glavnem sekretariatu izročena nota nemške delegacije kot odgovor na zavezniško protestno noto radi rusko-nemške pogodbe. Odgovor se glasi:

Nemčija je že pred več leti priznala rusko sovjetsko republiko. Sporazum obeh držav o posledicah vojnega stanja pa je bil potreben, predno so se mogli vzpostaviti redni diplomatski odnosi. Od obeh vlad započeta pogajanja so pred nekaj tedni tako daleč napredovala, da so omogočila zaključek. Sporazum z Rusijo je bil za Nemčijo posebnega pomena, ker je bilo omogočeno vzpostaviti mirovno stanje z eno največjih voljočih držav, vzpostaviti mirovno stanje, ki izključuje vsako tralno obsestransko obsestranje dolgov in omogoča nove prilateljske odnose, ki niso obremenjeni s težko preteklostjo.

Nemčija je odhajala v Genovo s srčno željo skupnega delovanja vseh narodov za obnovo trpečega evropskega zemeljskega dela, v zaupanju za skupni sporazum vseh članov. Predlogi londonskega programa niso vpoštevati interesov Nemčije. Njih podpis bi

naložil Nemčiji težko reparacijsko bremena. Gotova vrsta določil bi dovedla do tega, da bi posledice carističnih vojnih zakonov zadela in obremenile edino Nemčijo.

Ponovno je nemška delegacija v izčrpnih razgovorih z delegacijami velesil opozarjala na te težke pomisleke. Brezuspšno. Nasprotno je bilo nemški delegaciji naznanjeno, da so velesile uvedle posebno pogajanja z Rusijo. Poročila o teh pogajanjih so silila k sklepu, da bo v kratkem dosežen sporazum, pri čemur pa vpoštevane nemških želja ne pride v obzir. Nemška delegacija ni nikdar dvomila, da je primorana svoje interese neposredno zastopati sama, ker bi drugače prišla v položaj, da bi stala pred načrtom, ki bi bil sprejet od večine konferenčnih članov.

Odgovor dalje navaja vzroke, ki so bili merodajni, da je Nemčija v nedeljo dne 16. t. m. podpisala pogodbo z Rusijo. Odgovor potem nadaljuje:

Ustreženo bi bilo željam nemške delegacije, če na konferenci uspe splošna ureditev ruskega problema in če bo v to splošno ureditev ustavljen tudi nemško-ruski dogovor.

Možnost zato je velika. Pogodba nikakor ne sega na noben način v razmerje tretjih držav do Rusije. Pogodba stremi s polno pravico za uresničenje glavnega cilja konferencie, da se preteklost končno veljavno zaključi in ustvari temelj za skupno mirovno obnovo.

V zadevi nadaljnjih razprav ruskega vprašanja na konferenci smatra nemška delegacija za pravo, da se delegacija udeležuje razprav prve komisije samo le v onih ruskih vprašanjih, ki zahtevajo posebno sodelovanje Nemčije. Nasprotno pa je Nemčija zainteresirana na vseh vprašanjih prve komisije, ki se nanašajo na rusko-nemško pogodbo.

Nemška delegacija pozdravlja z zadoščenjem razvoj razprav komisije. Čuti se solidarno in zaupa v delo. Nemška delegacija je pripravljena sodelovati v duhu pomirjenja narodov in v smislu sporazuma zapada in vzhoda.

FRANCIJA SKUŠA KONSTRUIRATI DIFERENCO MED NEMŠKO-RUSKO IN VERSAJSKO POGODBO.

— Pariz, 21. aprila. (Izv.) Včeraj je Poincare sklical kabineto selo, na kateri je francoska vlada edino razpravljala, kako nastopati, da se dožene razveljavitev rusko-nemške pogodbe. Stališče Francije je Poincare označil v tej smeri, da mora francoska vlada delovati na to, da se ukine rusko-nemška pogodba in bo skušala ugotoviti difference med členom 260. versajske mirovne pogodbe in določili pogodbe z Rusijo. To nalogo prevzame glavna reparacijska komisija. Dubois, član reparacijske komisije, je odobril to stališče. V krogu reparacijske komisije so tudi menili, da se rusko-nemška pogodba ne strinja s členom 169. versajske pogodbe, po kateri je Nemčija obvezana izročiti zaveznikom ves vojni material, dobljen od Rusije. Francija tudi misli, da bo poslanska konferenca, ki ji bo pogodba predložena, tudi zahtevala ukinitve te pogodbe. V poslanski konferenco so pozvani tudi zastopniki male antante in Poljske.

SKUPNI NASTOP VELIKE IN MALE ANTANTE.

— Santa Margherita di Ligure, 21. aprila. (Izv.) V vilo de Albertis je danes opoldne povabil Lloyd George na obed zastopnike male in velike antante. Na obed je bil povabljen tudi zunanji minister dr. Nijčič. Obeda so se udeležili dalje vsi šefi zavezniških delegacij velike in male antante. Po končanem obedu je Lloyd George večerjal v kratkih potezah situacijo na konferenci in podal potek razgovorov z nemško delegacijo. Voditelji so na to razpravljali o nadaljnjem delu konferencie. Tekom razprave je posebno poudarjal, da ima skupni nastop velike in male antante na konferenci veliko važnost.

NEMŠKI ODGOVOR ZA FRANCIJO NI ZADOVOLJIV.

— Genova, 21. aprila. (Izv.) Angličani in Italijani so z vsebino nemškega odgovora zadovoljni. Francoska delegacija se z odgovorom ne strinja. Barthou je pri Facti protestiral proti tenorju nemškega odgovora. Francija ugovarja legitimnosti rusko-nemške pogodbe, ker nasprotuje določilom versajske mirovne pogodbe.

SKUPNA ORGANIZACIJA NOVINARJEV MALE ANTANTE.

— Santa Margherita di Ligure, 21. aprila. (Izv.) Novinarji male antante so imeli včeraj sestanek, na katerem so razpravljali, kako izvršiti in izvesti organizacijo točnega in v interesu male antante delujočega izvestitelskega aparata. Na sestanku so naglašali veliko važnost skupnega nastopa in so stopili vsi šefi Presbiterijev Češkoslovaške, Rumunske, Poljske in naše kraljevine v bližnje zveze, da si medsebojno izmenjavajo vesti in informacije.

Predsednik dem. stranke v Ljubljani — pozdravljen!

Danes sprejmo slovenski demokrati predsednika celokupne Jugoslovanske demokratske stranke v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev, gosp. bivšega ministrskega predsednika, načelnika parlamentarnega Demokratskega kluba, Ljubomira M. Davidovića v Ljubljani. Prihaja iz Beograda preko Zagreba, kjer so se vršile pod njegovim predsedstvom važne seje, sedaj še med nas, da se osebno seznani s našimi težnjami in razmerami ter se porazgovori z našimi voditelji o nadaljnji taktiki stranke. Od koroških do grških mej razprostrta JDS svoj delokrog in svoj vpliv v duhu popolnega narodnega edinstva, socijalnega in kulturnega napredka ter svobode. JDS je najodločnejša in tudi najpoartovalnejša zastopnica ideje, da je le v edinstvu in harmoniji vseh treh plemen spasi in jamstvo za nadaljnji razvoj Jugoslavije. Nismo še tako daleč, da bi bila ta ideja duševna last vseh Jugoslovenov, toda ideja dobiva vedno širše umevanje. Marsikaj je treba v javni upravi, v javnem prometu, v socijalnem in kulturnem oziru še popravljati in popolnjevati. Demokrati se dobro zavajajo vseh nedostatkov, ki njih ideji jugoslovanske edinstvenosti niso na korist, nego ji škodujejo. Toda demokrati delujejo na izboljšanje ter se za državno idejo ne boje marsikdaj žrtvovati

tudi svojo popularnost. Zakaj JDS stranka je država prvo, drugo in tretje ter vse od alfa do omega. Treba pa je, da se Slovenci in Srbi vedno temeljiteje, vedno globlje spoznavamo, da smo si odkritostni bratje, ki drug drugemu povemo, kaj nas boli, česa si želimo in kako si mislimo, da treba državo urediti v blagor njenih državljanov.

Ljubomir Davidović je eden najuglednejših srbskih politikov in državnikov; od nekdanj se je živo in resno zanimal za slovenski narod; proučeval je naše specialno slovenske potrebe in lastnosti in je v dejanju dokazoval že pred vojno, a še v izdatnejši meri po vojni, da je resničen prijatelj Slovencev.

Zdaj prihaja med nas, da vidi, kaj smo in kakšni smo, kaj smo storili od prevrta doslej in česa nam je treba za bližnjo bodočnost. Davidović je eden najsimpatičnejših srbskih državljanov; skromen, priazen, zares demokratski mož, značajan borec za naša naprednost in svobodo, človek najčistejše preteklosti in sedanjosti. Marsikdo ga pozna osebno med nami ter ga spoštuje kot izredno simpatičnega moža.

Zato ga bratski pozdravljamo! Naj se počuti med Slovenci kot svoj med svojimi!

Ob dr. Trillerjevem jubileju.

Včeraj, dne 26. aprila, je slavil dr. Karel Triller svojo 60letnico. Niti z besedico ni bila omenjena v »Slov. Narod«. Skandal! Bodo kričali eni, neodpustna brezbriznost in malomarnost, bodo kritizirali drugi. Ne eno, ne drugo. Izrečena želja dr. Trillerjeva je bila, da naj ne priobčimo ničesar razen v soboto kratko notico: »Včeraj je slavil dr. Karel Triller v krogu svote rodbine in najbližjih prijateljev svojo 60letnico. Skromnost! Ali je na mestu vzporedni zaslug, ki si jih je pridobil jubilar na političnem, kulturnem in gospodarskem polju za narodno in napredno stvar?

Vem, da ni deležen popularnosti tistih, ki operirajo s cenami, masti ustrezaločimi in laskaločimi se gesli, a to je končno usodno vsem, ki ne iščejo za svoje delo javnega priznanja in katerim je delo namen, nalfenše nadomestilo javnega priznanja na lastno zadoščenje ter zavest vestne izvršitve vseh prevzetih dolžnosti. A vključ temu pravim, da je med nami malo takih, tako delavnih, tako poštenih, tako vztrajnih, tako neustrašnih, tako energičnih, obenem na tako človekoljubnih in plemenitih mož, kakor je dr. Karel Triller.

Često se mi je očitalo, da nima srca za težnje malega človeka, da nima razumevanja za položaj, za svoj obstanek se borečega uradnika. Ne vem, kje in kako je nastala ta legenda, zavedam pa se, da je v vsem svojem obsegu krivična. Desetletja že poznam dr. Trillerja v njegovem javnem delovanju, saj sem sodeloval z njim dolga leta v občinskem svetu in drugih korporacijah in povsod sem ga našel na višku svoje naloge. Kierkoli je bilo treba pomagati, kjerkoli je bilo treba izravnavati kako krivico, povsod je bil on med prvimi, ki se je z vso vneto in odločnostjo zavzel za dobro stvar in ji pripomogel s svojim energičnim nastopom do zmage. Uradniški težnjaji je bil on vselej najodločnejši zagovornik in vsikdar je s prepričevalno zgovornostjo zastopal tako v občinskem svetu, kakor zunaj njega stališče, da gre poštenemu delu tudi pošteno plačilo.

Vzpričo neugodnih mestnih financ je bilo v občinskem svetu zboljšanje gromoteja stanja mestnih nameštencev vedno nad vse težavno in kočljivo vprašanje, ker je bilo treba vedno znova iskati potrebnega pokritja. Često se je večina v klubu že nagibala, da se postavi na stališče absolutne štedljivosti, ki ne pozna nobenih ozirov in ni pristopna nobeni razsodnosti, vsikdar je bil dr. Triller tisti, ki je s svojim nastopom razrešil situacijo in dosegel za uradništvo ugoden sklep.

Tudi v disciplinarni komisiji so imeli nameščenci v osebi dr. Trillerja najvnetejšega zagovornika, pri katerem je vselej odločevalo — srce. Spominjam se slučaja, v katerem sem bil referent. Nisem trdosrčen, a položaj je bil tak, da sem po svoj vesti, dasi težko, a vendar moral predlagati najstrožjo kazen, ki jo določa pramematika, odpust iz mestne službe. Dr. Triller je nastopil proti temu in dotičnik je še danes v svoji službi.

Plemenitost in srčna dobrota sta snov lastnosti, ki odlikujeta gosp. dr. Trillerja.

Leta 1916. sem dobil v internat v Mitterrabenu pismo s karakteristično drobno pisavo. Bilo je dr. Trillerjevo. V njem me je pozval, naj

mu sporočim, ako česa potrebujem, češ da mi rad seže pod pazduho s potrebnimi denarnimi sredstvi. Dasi sem se zahvalil, vendar sem nato opetovano prejel znatne svote, ki sem jih nato porazdelil med sotrpine. Leta 1917. so bili za me najbridejši časi. Pri volkah na Dunaju sva imela z dr. Bohdanom Bartoškom na vratu vojaškega avditoria. V preiskavi sem bil radi srbofilstva, rusofilstva in končno še po vrhu radi italofilstva. Bil sem takrat v najmučnejšem duševnem razpoloženju, ki si ga more predstavljati samo tisti, ki je skušal, kaj se to pravi kot političen osumljenec biti med vojno v rokah vojaškega avditoria. Tiste dni me je posetil na Dunaju dr. Triller kot drugi, ki je imel pogum, ne ozirale se na grozečo nevarnost in na vse nenrlike stopiti v stik z osebo, ki je bila osumljena takrat kompromitiraločih političnih zločinov. »Le pogum, prijatelji, vsega bo kmalu konec«, so bile takrat njegove besede in teh sem se spomnil, ko mi je avditor stavil vprašanje: »Wie stellen Sie sich die Verwirklichung der süd-slawischen Idee vor? Im Rahmen der Monarchie?« ter odgovoril: »Darüber habe ich nicht nachgedacht...

In ko že govorim o jugoslovenski ideji, naj se dotaknem še enega dogodka, ki kaže dr. Trillerja v najsvetlejši luči nevstrašenega, a obenem prevdarnega patriota.

Spomladni 1. 1918. so italijanski aeroplani trosili nad Ljubljano dr. Trumbičeve letake, ki so na slovensko javnost napravili največji utis. Na Dunaju so bili vzemirjeni in so zahtevali, da se uvede energična akcija proti dr. Trumbičevemu pokusu, zanesti revolucionarno razpoloženje v slovenske mase. Namestnik dež. glavarja dr. Lampe je takrat — če se ne motim je bilo to 14. junija — sklical sejo dež. odbora, kateri je predložil ostro protestno resolucijo proti dr. Trumbičevemu pokusu. Na to sejo je prišel grof Barbo v paradni uniformi, češ da gre za zgodovinsko važno manifestacijo zvestobe in udanosti Kranjske dežele napram habsburški dinastiji in monarhiji. Ta manifestacija je bila očitno dogovorjena med klerikalci in Nemci. Stališče dr. Trillerja v tej situaciji je bilo nadvse težavno in delikatno. Dr. Lampe je stavil predlog, ki ga je toplo podprl grof Barbo. Na to se je dvignil dr. Triller ter izjavil, da more za resolucijo glasovati samo v slučaju, ako se integralno zveže z — malsko deklaracijo. Sedaj so bili klerikalci v škripcih. Proti dr. Trillerjevemu predlogu niso mogli glasovati, zato je predlagal dr. Pevan, naj se ločeno glasuje za resolucijo in malsko deklaracijo, čemur pa se je odločno uprl dr. Triller. Ker ni bilo mogoče doseči soglasja in ker si klerikalci niso unali glasovati proti malski deklaraciji, je naročena avstrijska patriotska manifestacija padla v vodo v veliko jezo in nevoljo merodajnih krogov. Deželni predsednik baron Schwarz je na to poklical dr. Trillerja ad audiendum verbum ter mu predložil vse obsebo vredno nepatriotičnosti njegovega nastopa, a dr. Triller ga je hladno zavrnil, da je malska deklaracija za Slovence »magna charta«, ki je merodajna za vso njihovo politiko.

Od tistega dne je postal za vladne kroge dr. Triller najnevarnejša oseba v Ljubljani in poveljujoči general v »Narodnem domu« Sternber-

ger ga je označil za veleizdajalca, ki zasluži vislice.

Da je bil v historični proklamaciji neodvisnosti slovenskih dežela po dr. Trillerjevi zaslugi izbrisan po dr. Susteršiču predlagani odstavek »po možnosti pod vladno habsburške ro-dovine«, je znano...

Ako o kom, vella o dr. Trillerju Jurčičev verz: »Trd, neizprosen bo-di mož jeklen, kadar je braniti časti in pravde narodu in jeziku svojemu.«

R. P.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

22. aprila. Sobota: Namišljeni bolnik. Red C.
Nedelja, 23. aprila: »Martha Stuart«. Izven. Ponedeljek, 24. aprila: »Namišljeni bolnik«. Red E.
Torek, 25. aprila: Zaprta.

Opera.

22. aprila. Sobota: ob pol 8. uri zvečer Luiza. Red A.
Nedelja, 23. aprila: »Hoffmannove pripovedke«. Gostovanje gospe Vesel-Pola iz Zagreba. Izven.
Ponedeljek, 24. aprila: Zaprta.
Torek, 25. aprila: »Hoffmannove pripovedke«. Gostovanje gospe Vesel-Pola iz Zagreba. D.

XXIII. umetniška razstava v Ja. kopicem paviljonu se odpravi v nedeljo, dne 23. t. m. ob 11. uri. Razstava vsebuje dela petorice mladih umetnikov, izmed katerih so kipar Valentin Kos in slikarja Marjan Mušič in Fran Zupan. Znanosti naši javnosti; privrkat pa razstavi v Ljubljani kolekcijo svojih del slikarja Nande in Drago Vidmar. Razstava je jako bogata in zanimiva po svoji vsebini in zunanosti.

Šentjakobski gledališki oder v Ljubljani, Florijanska ul. 27/L. Denes v soboto 22. in v ponedeljek 24. aprila ob 8. zvečer Tučičeva drama »Trhli dom«. Predprodaja vstopnic v šentjakobski knjižnici od 5.—7. zvečer.

Gostovanje ga. Marije Vere. Poročilo nam: Uprava ljubljanske drame je pozvala našo odlično domačo tragedijo, gospo Marijo Vere, ki je že drugo leto priljubljen član beogradskega pozorišta, da gostuje v Ljubljani v Schillerjevi tragediji »Martha Stuart« v naslovni vlogi ter v glavni vlogi Wildgansove drame »Ljubezna«. Umetnica se je povabila odzvala in bo gostovala pri nas sredi maja.

Slovenska Šolska Matica je izdala svoje knjige: »Posebno ukoslovje pouka v elementarnem razredu osnovnih šol. Za učiteljska priredila F. P. ink. Str. 76. — Telo-vadba. Razlaga telovadne teorije in navodilo k vodstvu telesnih vaj po Tyrševem sestavu. I. stroka. Proste vaje, redovne vaje, hoja in tek, rajalne vaje. (2. zvezek.) Od 97. 200. str. Sestavila dr. Lj. P. i v k o in Adolf Sch a u p. — XIX. zvezek: Pedagoški zbornik za leto 1921. Uredil dr. K. Ozvald. Obsega razprave dr. S. Dolarija, dr. Rih. Zupančiča, dr. J. Zezjaka, dr. K. Ozvalda in Fr. Zgečca, dalje poročila in ocene novih učbenikov (Jos. Brinar, Pav. Flere, Sil. Kranjec, S. Dolar). Slovenska Šolska Matica vztrajno nadaljuje svoje plodnosno delo ter izdaja dobre, praktične knjige leto za letom v zlic vsem oviram.

Slovenske opere. Nekje smo čitali, da imamo Slovenci 8 svojih oper, 5 operet in 1 balet. Katere opere so to? Kje se poljo? Spominjam se jedva zadnjih dveh: Parmovca »Zlatoroga« in R. Savinove »Lepe Vidce«. A vse druge opere? Prinč po arhivih, če se niso njih rokopisi že razpršili na vse strani, da ni za operami niti prahu več. Naši operni skladatelji so pač največje žrtve svojega idealizma. Za svoj trud ne željejo ne slave ne blaga; kritika jih ali prezira ali trga, primerjaje jih največjim mojstrom; občinstvo, ki stoji pod sugestivno uničevalnih teoretikih, a sterilnih vseznalcev, pa njih del ne uvaža. Tako niso naši operni skladatelji tja od Ipavca do Parme s svojimi deli zaslužili niti toliko, kolikor so jih veljali papir, peresa, črnilo in razsvetljava. Današnje občinstvo sploh ne pozna n. pr. Foersterjevega »Gorenjskega slavčka«, niti Parmovega »Urha, grofa celjskega«, niti »Stare pesmi«. Ako bi se te opere uprizorile znova v današnjih, v vsakem oziru ugodnejših razmerah, z lepšimi dekoracijami in kostimi, z boljšo režijo, večjim zborom in orekstrom ter sploh s temeljitejšo pripravo in pravilnejšo opremo, bi ta domača glasbena dela učinkovala kakor popolne novitete. Jankaču je »Jenufo« priredil za oder rajni Kovačovic, ravatelj Narodnega divadla. Ali pri nas ni nobenega Kovačovice, ki bi slovenskim opernim delom pomagal na noze? Naši operni skladatelji so se v težki dobi žrtvovali za našo kulturo do skrajnosti. Ali bi ne bil zdaj čas, da se tem močnem pomore do moralnega zadoščenja ter vsaj do majhnega zaslužka? Vsa v vzpodbudo novim, bodočim našim opernim skladateljem! In končno je menda vendar še vedno ena prvih nalog naših Narodnih gledališč, gošiti domačo operni in dramski repertoar. Zda imamo v Ljubljani za intendantata uglednega glasbenika. Zato se nadejamo, da se bo pri sestavi repertoarja za bodočo sezono oziral tudi na pozabljene opere posablenih in velezaslužnih naših slovenskih skladateljev. Spoštujemo trud starih, da jim bodo lahko sledili mladi! Opazovalec.

Dneone vesti.

V Ljubljani, 22. aprila 1922.

— **Kralj odpotoval v Bukarešto.** Iz Beograda, 22. t. m. nam javljajo: Včeraj ob 14. je na povratku iz Aten v Bukarešto prispela romunska kraljica Marija v Beograd. Na kolodvoru je kraljico pozdravil kralj Aleksander s princem Pavlom in ostalim spremstvom. Pri pozdravu so bili navzoči tudi člani vlade z ministrskimi predstojniki. Kraljica Marija je ob sviranju romunske državne himne izkazala čast častna četa. Kralj Aleksander s princem Pavlom je nato vstopil v salonski voz kraljice. Ob 14.30 se je romunski vlak odpeljal proti Romuniji. Kralj Aleksander in princ Pavle spremljata kraljico Marijo do Bukarešte, kjer ostane naš kralj več dni v intimnem krogu romunske kraljevske rodbine.

— **Definitivni dan kraljeve poroke.** Kakor poročajo danes beograjski listi je program za svečano kraljevo poroko v glavnih oblikih že izdelan. Dne 30. maja pride kraljica Marija s svojo materjo kraljico Marijo v Beograd. Poroka je definitivno določena na dan 1. junija. Poročne svečanosti bodo trajale dve dni. Na željo kralja Aleksandra, ki jo je izrazil slavnostnemu odboru, bodo vse svečanosti v bolni skromnem obsezu, da se tako prihrani denar za druge humanitarne in kulturne namene. Odbor je zato tudi črtal nekatere velike slavoške in druge priredbe v Beogradu.

— **Odlična gostja v Ljubljani.** Znan učitelj Charles Sarolea, univerzitetni profesor v Edinburghu je včeraj prispel v Ljubljano in se nastanil v hotelu »Union«. Znan je kot eden najkrajših prijateljev male antante, zlasti pa češkoslovaške in jugoslovanske. Profesor Sarolea je rojen v Tongresu v Belgiji leta 1870. Polnih 28 let vodi na vseučilišču v Edinburghu oddelek za francosino in romanske jezike. V Parizu je osnoval znamenito biblioteko »Nelson«, in izdajateljsko hišo George Cres. Ustanovil je tudi tednik »Everyman«, ki je imel pred vojno en milijon čitateljev ter med vojno krepko podpiral češkoslovaško in jugoslovansko propagando. Sam Sarolea je med vojno potoval po Združenih državah ameriških in Kanadi, kjer se je povsod z vso energijo zavzemal za neodvisnost češkoslovaške in jugoslovanske naroda. V znanstvene svrhe je prepotoval Afriko, Azijo in Južno Ameriko. Objavil je 18 spisov o mednarodni politiki, zlasti pa je posvečal največjo pažnjo slovenskemu vprašanju. Leta 1905. je objavil v »Sprskem književnem glasniku« serijo razprav o avstrijskem in balkanskem vprašanju. Te razprave so izšle leta 1911. v posebni knjigi pod naslovom »Anglo-German problems«. Kralj Albert belgijski je proglasil to knjigo za pravico proročanstvo o dogodkih, ki so se nato dejansko igrali za časa svetovne vojne. O tej knjigi je napisal posebno brošuro škof Bredem v New Yorku, ki je bil med vojno najvišji cerkveni dostojanstvenik v ameriški armadi. V tej brošuri podaja pisec, da bodo bodoči kritiki mislili, da je bila knjiga »Anglo-German Problems« napisana po volji, tako točno je Sarolea nanavedal že leta 1911. dogodka, ki so se vršili od leta 1914. do 1918. Leta 1920. je spremljal kralja Alberta belgijskega v Brazilijo kot njegov politični tajnik. Prof. Sarolea je intimen in zaupen prijatelj predsednika češkoslovaške republike, dr. Masaryka in ministrskega predsednika dr. Beneša. V njegovi družbi se nahajala g. Jean E. Fiendlay, »direktor of Scottish Savings«, ugledna angleška publicistinja, ki vella v Angliji za najboljšo govornico. Med vojno je potovala po Evropi in Ameriki ter delala propagando za stvar antante in njenih zavetnic. Pisala je mnogo o Poljski, Belgiji in češkoslovaški. Zivahno se zanima za vsa slovenska vprašanja. Snovi sta bila prof. Sarolea in g. Fiendlay v opernem gledališču v loži g. generalnega konzula dr. Beneša. Predstava jima je zelo ugajala in sta s priznanjem povdarjala, da se nahajata naša opera na dokaj visoki umetniški stopnji. Danes popoldne posetita pokrajinskega namestnika g. Ivana Hribarja. Hribar gosti bosta pri predstavi v dramskem gledališču. Popoldne si ogledata tudi muzej in druge naše znamenitosti. Jutri se odpeljeta v Zagreb, odtuda v Beograd. Pozdravljajoč g. prof. Sarolea in g. Fiendlay na naših tleh, jima želimo, da bi jima bilo bivanje v naši sredi prijetno in da bi odnesla najlepše vtise iz naše domovine.

— **Šef JDS Ljuba Davidović v Ljubljani.** Danes je prispel z zagrebškim brzovlakom v Ljubljano šef demokratske stranke bivši ministrski predsednik posl. Ljubomir M. Davidović. V njegovem spremstvu so sledili člani glavnega odbora Demokratske stranke v Beogradu: bivši minister pravde posl. Kosta Timotijević, bivši minister verne posl. Milivoje Z. Jovanović, prof. Bora Ponović ter posl. dr. Dušan Stević. Odlične goste so pozdravili na kolodvoru zastopniki ljubljanskega nacionalista JDS ter ljubljanski demokratski politični organizaciji. Popoldne bo g. Davidović obiskal ministra dr. Žerjavo ter dr. Tavčarja ter si gospodje ogledajo Ljubljano in razne naprave JDS. Ob 7. zvečer so vrši v mali dvorani Unionske intimna večerja, kateri prisostvujejo poleg gostov člani našega JDS in zastopniki političnih organizacij JDS. Ob 8. zvečer je v dvorani K. zine demokratski družinski večer, na katerega so vabljeni vsi somišljeniki s svojimi rodbinami. Sodelovanje sta ob-

ljubila znameniti kvartet prof. Kostne in pevski zbor našega študentskega političnega in prosvetnega društva. V nedeljo popoldne ob 10. se vrši seja širšega izvrševalnega odbora v dvorani Kazine, katere se udeležijo vsi člani glavnega odbora s gosp. Davidovićem. Popoldne ob pol 2. se vrši v salonu razstavnice na Južnem kolodvoru skupen obed, nakar se gosti vrnejo s brzovlakom ob 4. v Beograd.

— **Pogreb narodnega mučenika Kromarja.** Kdor se hoče udeležiti pogreba v Cernobilju v nedeljo 23. t. m. dobi polovično vožnjo. Nakaznice se dobe v savelu, Narodni dom.

— **Predsednik višjega deželnega sodišča g. Ivan Kavčič odpotuje v Beograd in prihodnji teden ne bo sprejmal.**

— **Iz državne monopolne uprave.** V industrijskem oddelku uprave državnih monopolov je imenovan za načelnika ing. Pavel Kobler, za inšpektorja I. razreda dosedanj inšpektor ministarstva za socialno politiko dr. Lenard Lotrič, in za šefa oddelka za predelovanje tobaka dosedanj višji kontrolor tobačne tovarne v Ljubljani Peter Kopešič.

— **Predavanje o »načrta zakona o obli državnih uprav«** priredi »Društvo konceptualnih uradnikov politične uprave v Sloveniji« v nedeljo 23. t. m. ob 10. dopoldne v sejni dvorani mestnega magistrata ljubljanskega. Predava okrajni glavar dr. Pirkmayr iz Ptuj. Vstop prost. Društveni člani in vsi, ki jih predmet zanima, uljudno vabljeni.

— **Odvetniška vest.** O dr. Stanko Lapalne, odvetnik v Krškem, se v treh mesecih preseli s svojo pisarno v Ljubljano.

— **Anketa o saniranju bolnic.** Pod predsedstvom g. sanitetnega šefa dr. Otmarja Kralja se je vršila dne 13. t. m. pri zdravstvenem odseku za Slovenijo anketa o gmotnem položaju ter o možnosti saniranja bolnic Slovenije, in katere so se udeležili zastopniki vodstev, prim. zborov in uprav treh največjih zdravstvenih zavodov, t. j. bolnic v Ljubljani, v Mariboru in v Celju. Orisali se je položaj bolnic v prvih dveh letih po prevratu in na položaj, ki je nastal, ko so stopile v veljavo proračunske dvanajstine, osobito pa so se povdarjale sedanje finančne težave v večini zdravstvenih zavodov, težkoče, katere je še povečala vedno naraščajoča dražina. Razpravljalo se je o sredstvih, kako bi bilo mogoče prilagoditi obratovanje bolnic razpoložljivim denarnim sredstvom. Povdarjalo se je, da sistem proračunskih dvanajstlin onemogoča ekonomsko urejeno upravo in ne dovoljuje potrebnih ozirav na komercialno konjunkturo. Naposled je g. primarij dr. Jenko predložil več resolucij glede bodočih zdravstvenih zakonodaj, zlasti glede uvedbe sanitetnega davka, glede štedenja pri gospodarstvu in zdravstvenih zavodih in cene dobave premoga.

— **Francosko predavanje.** Gospod Gabriel Mourey, ugleden francoski kritik in poznavatelj zgodovine umetnosti, se bo na svojem potovanju po Jugoslaviji ustavil tudi v Ljubljani, kjer bo imel v nedeljo dne 23. t. m. ob 20. zvečer javno predavanje v veliki dvorani univerze pod pokroviteljstvom tukajšnega Francoskega Instituta. Predavanje »O francoski skulpturi od 12. do 19. stoletja« bo pojasnjevalo 80 izbranih skulpturnih slik. Vabljeni so vsi prijatelji umetnosti in francoskega jezika.

— **Zdravstveni odsek razpisuje službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Loč.** Interesente se opozarja na razpis v Uradnem listu.

— **Deželni muzej bo začel z nedeljo, 23. t. m. zopet splošno dostopen vsako nedeljo od 9.—12. ure dopoldne.**

— **Slovenski redci križi v Ljubljani** je daroval invalidom invalidskega doma v Ljubljani za velikonočno praznike 1100 komadov smok, za katere se upraviteljstvo invalidskega doma v imenu invalidov najskrajneje zahvaljuje.

— **Govor o sv. plamu** se bo vršil v nedeljo ob pol osmih zvečer v evangelijski cerkvi na Osopevski cesti.

— **Gospod oročnikom v vednost.** Na ponovna vprašanja izporočamo, da izide iz v nekaj dneh v »Uradnem listu«, nekoliko pozneje pa tudi v posebni knjižici, dva zakona, ki se tičejo orožništva, in sicer »Zakon o orožništvu« in »Zakon o orožniškem pokojniškem fondu«.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz za dobo od 9. do 15. izkazuje tole zdravstveno statistiko za Ljubljano: Novorojenih 39, umrlih 23, od teh domačinov 15, tujecev 8, v zavodih 14. Smrti vzroki: Življenjska slabost 2, jetnina 6, pljučnica 3, zastupljenje rane 1, srčna hiba 1, rak 2, drugi vzroki 6. Naznanjene nalezljive bolezni: davica 1.

— **Splošno šolsko društvo** je začelo akcije za gospodinjstvo šole. V ta namen bi rado imelo seznan vsi onih učiteljev, ki so usposobljeni za poučevanje na gospodinjstvenih šolah in tečajih. Odbor želi zvečati od vsake posameznice, kakšne šole, tečaje, oziroma fakultete, kje je študirala in ali je še praktično vršila svoj poklic. Pisane prijave na naslov društva, Ljubljana, Rimski trg 24.

— **Otroško igranje »Ženskega telovadnega društva v Ljubljani«.** Ker se bo na športnem vežališču v Tivoliju zgradil za pomladno sezono še en teniški prostor, se ne more otvoriti otroško igranje s prvimi lepimi pomladnimi dnevi v lanskem obsegu pod nadzorstvom vrtnarja. Da pa ne stoji prostor neizrabljen, da društvo igranje na razpolago otrokom pod nadzorstvom roditeljev ali služkinj proti mesečni odškodnini Din 10.— za rodbino do preklica.

— **S kolom v trehuh.** Dne 16. aprila t. l. smo poročali pod tem naslovom o prepiru med rodbinami Smolnikar in Miš v Gorjušan pri Brezovici v kamniškem okraju. Danes se je zgledil g. Leopold Miš, posestnik v Gorjušan v našem uredništvu in nam ves ta dogodek pojasnil. Resnica je, pravi, da se on in njegova rodbina ne razumeta s Smolnikarjevimi. In tako sta dne 8. aprila t. l. prišla s sosedom Janezom Smolnikarjem topja v besede in prepir — to pot — radi trnja na meji, ki je bilo zmetano na Mišov vrt. Ker je imel Smolnikar pri tem nastopu sekuro v rokah, ga je Miš odbijal od sebe s kolom, da zabrani vsak udarec. Za ta kol sta se potem še nekaj časa ruvala. Vendar Miš izključuje, da bi bil sosed Smolnikarja občutneje poškodovan in da bi se radi tega Smolnikar moral zdraviti v bolnici, katero je itak čez 24 ur zapustil ali moral zapustiti. — Op. ured. Za to pojasnilo nas je naprosil seveda proti lastni polni odgovornosti Leopold Miš.

— **Nesreča pri delu.** Josp Znidaršič, 14letni posestnik sin iz Grahovega pri Cerknici, je vozil gnoj na travnik. Ko je s praznim vozom zavil v hrib navzdol, se je voz prevrnil, konji so se splašili in zdrljali po hribu navzdol. Znidaršič je padel pod voz prevrnil, konji so se splašili in zdrljali vas. Znidaršič je dobil težke poškodbe po vsem životu. Prepeljali so ga v bolnico.

— **Tragična smrt.** Iz Sv. Benedikta pri Slov. Goricah poročajo: Pred nekaj dnevi je šel 19 letni Jakob Živko v konjski hlev, da bi vpregel konje. Pri tem ga je pa konj s kopitom sunil v trebuh, da je obšel nezavesten. Prenesli so ga v posteljo, toda navzile zdravniški pomoči je naslednjega dne umrl.

IZ KRALJEVSTVA ALKOHOLA.

Na spomladnosolčno Veliko noč je zivokipeči sok naših jugoslovanskih vinskih goric na razne načine učinkoval na mase svojih ljubiteljev. Tu je tekla kri. Tam je deloval nož... Po Smarni gori in Katarni so se valili čudni klopiči svilnatih kril... Tam je bilo zopet veselo petje, a drugje vroli komični prizori...

Trgovci z valuto, g. Šimen in njegova okrogla gospa Betika sta na velikonočno nedeljo odšla v Sisko na črna dalmatince. Nazaj grede sta neke posvetila še nekaj uric kipečemu in možgane raznemaločemu lutomerčanu... In potem? Zakonska dvojica je šla v temo in se v njej izgubila.

Na neki predmetni stražnici se je po polnoči v veliki razburjenosti pojavila ženska postava v napol neizgledu. Obupno je ihtela: »Gospod stražnik! Moj mož je ropan. Tatovi so mu na ljubljanskem polju ukradli 21.000 kron.«

Službujoči stražnik je napravil klasičen raport o velikem ropu v običajnem, stražniškim lastnem slogu in narečju:

»Gospa Betika prijavljaj danes ob 24.15. da je prišel danes pred pol ure njen mož domov ves prepaden in povedal, da so mu roparji na ljubljanskem polju vzeli ves denar, 21.000 K. Kako je mož prišel na ljubljansko polje, gospa Betika ne ve povedati.«

Gospa Betika je nervozno zapustila stražnico. Kmalu za njo pa je vstopil v sobo na straži stoječ in na ljubljanskem polju patrolirajoči stražnik ter uradno resno javil nadzorniku:

»Na ljubljanskem polju tam blizu špitale za kolero sem našel na travi spečega gospoda, ki je bil v sami beli srcaji in spodnjih hlačah. Smrčal je trdno. Obklo je imel lepo zganeno poleg sebe. Tudi čevlje lepo v redu. Pocukal sem ga. Gospod se je zbudil in rekel:

»Permedju! Kaj me budiš, stara!«

Jaz — stražnik — sem ga prišel še bolj trdno. Gospod si je začel menciati oči in začel govoriti:

»Zapik!... Najlimo kozarce!«

»Kje pa sem?« — Ali niseu doma v postelji?«

»Ne, gospod! Na ljubljanskem polju. Vaša legitimacija? Kako se zove?« Gospod je povedal svoje ime in stanovanje, nakar sem ga spremil domov.«

Nadzornik je uradno zaničljivo poslušal zanimivi raport. Jasno mu je bilo takoj vse. Stanovanje ime in priimek se sklada. Rop je torej razvozan...

Nadzornik je nato vprašal, če mu je kaj znano o kakem ropu. Stražnik je odkimal.

Takoj zjutraj je stražnik zopet odšel na mesto udobne zelene postelje in tam našel denarico z lepo vsoto denarja. Gospod Šimen je bil denarcev vesel, še bolj pa gospa Betika, katero je drugi dan slišno glava bolela po dalmatincu in lutomerčanu. Vemomer je pridigala: »Ah, ta vina, ta letošnja vina so tako strupena!«

V istem čas je neki svobodni vagabund lepo sanjal, sladko spavalco v senu. Zvečer mu je dal neki znanec za plačilo. V njegovem želodcu je na velikonočno krutlino in so se mu delale palčevine. Pa veste vsi, da vsak raje svojemu znancu ali prijatelju plača plačilo, kakor pa jedačol Vagabund je v spanju sanjal, da kolovrat po širokem polju v dežju s krutlino žledcem. Kar nenakrat zagleda spečega moža. Vzame mu denar. Mož se prebudi. Mož poskoči in beži čim v daljavo. Beži in beži, strah ga je, da ga ne vlove. V tem momentu je nekdo posvetil nanj z električno lučjo. Prišla ga je močna roka, rekoč: »Kaj pa ti tukaj?« Vagabund je sklenil pokonci. Pred njim je stal stražnik, rekoč: »V imenu postave greste spat na policijo!«

Najnovejša poročila.

JUGOSLAVIJA IN RUSKO-NEMSKA POGODBA.

— **Beograd, 22. aprila.** (Izv.) Naša vlada je včeraj prejela od francoskega ministrskega predsednika Poincaréja noto, v kateri predlaga, da se mala antanta odzove sestanku na konferenci poslanikov, da rešijo vprašanje rusko-

nemške pogodbe. Poincaré želi odziva male antante, obenem pa predlaga, da se nemško-ruska pogodba razveljavi oz. ukine. Vlada o tej noti še ni razpravljala. Mala antanta pa stoji pred novo politično orijentacijo.

DR. KUMANUDI O USPEHIH GENOVSKO KONFERENCE IN NAŠEM POSOJILU.

— **Zagreb, 22. aprila.** (Izvirno.) Včeraj ob 2. popoldne je imel urednik »Novosti« na Južnem kolodvoru priilo govoriti s finančnim ministrom dr. Kosta Kumanudijem o važnejših gospodarsko-političnih vprašanjih. Finančni minister je bil z orientacijo presrečen na potu v Genovo. Ker je vlak nad eno ura stal na kolodvoru, je finančni minister radevolje dal uredniku nekatere informacije. Uvodoma je urednik pristavil, da njegovo finančno politiko nekateri ostro kritizirajo. Minister je v dobričin-skem tonu zavrnil: »Kritizirati je lahko, delati je težko! Če še tako dobro kaj napravite, gotovo se nalde človek, ki misli, da zna stvar bolje izvesti.«

Glede uspehov konference v Genovi je minister dr. Kumanudi izrazil optimistično mnenje. Po ministrovem prepričanju je izključeno, da bi se genovska konferenca brez rezultata-

tov razšla. Uspehi genovske konference bodo v prvi vrsti moralnega značaja, veliki praktični rezultati so še ne bodo pojavili.

Glede notranjega posojila v znesku 1 milijarde je minister omenil, da sedaj razpravljajo zadevo finančni odbor. Popravil pa je poročila listov v toliko, da niso točna glede njegovega pooblastila za naletje posojila. Minister je pooblaščen najeti posojilo do zneska 1 milijarde. Besedo »do« je podčrtal.

Glede zunanjega posojila v Ameriki je minister izjavil, da je treba varovati tajnost o detaljih, gotovo na je, da bo posojilo imelo uspeh. Pogoji posojila so z ozirom na sedanjost svetovni fin. položaj zelo ugodni. Obrestna mera znaša 8%. Posojilo je treba vrniti tekom 40 let, naši državi pa je priznana pravica, da se posojilo lahko izplača tekom 20 let.

KRALJ IZROČIL MINISTRSKEMUSVETU IZVRŠEVANJE KRALJEV-SKE OBLASTI.

— **Beograd, 22. aprila.** (Izv.) Nj. Vel. kralj Aleksander je včeraj popoldne sprejel v daljši avdienci ministrskega predsednika g. Nikolo Pašiča, ki je poročal o mednarodnem položaju, o genovski konferenci in o

naših razgovorih z Italijo glede rapsalske pogodbe. Kralj je končno poddal ukaz, s katerim se izroča ministrskemu svetu kraljevska oblast.

POKRAJINSKA RAZDELITEV DRŽAVE.

Razdelitev Slovenije v dve oblasti ostane.

— **Beograd, 22. aprila.** (Izv.) Ministrski komite je včeraj v dolgo-trajni razpravi diskutiral načrt zakona o razdelitvi države na pokrajinske oblasti. Razpravam je prisostvoval tudi vseučiliški profesor geografije Derocco. Ministrski komite je sprejel in odobril v pododboru zakonodajnega odbora sprejete točke načrta, to je razdelitev novosvobojnih (nrečanskih) kraljev na pokrajinske oblasti. Dolga in mesto-na živahna je bila debata o razdelitvi Srbije. Tudi tukaj upajo doseči

primeren način ureditve, čeprav sedaj obstoje še nekatere težkoče. Razprava mora biti tekom prihodnjih dni dokončana, da je zakon do 28. t. m. po ustavnih določilih dovršen in sprejet.

— **Beograd, 22. aprila.** (Izv.) V slučaju, da se Nj. Vel. kralj Aleksander do 28. t. m. ne povrne iz Bukarešte v Beograd, odide poseben kurir v Bukarešto, da predloži kralju zakon o razdelitvi države na pokrajinske oblasti v sankcijo in podpis.

PODROBNOSTI O BITOLJSKI EKSPLOZIJ.

— **Beograd, 22. aprila.** (Izv.) Notranje ministristvo je od bitoljskih političnih oblasti sedaj prejelo podrobna poročila o katastrofalni eksploziji municije in razstreliva na bitoljskem polju. Glede nastanka eksplozije obstojata dve verziji. Ena domneva, da je eksplozija nastala po neprevidnosti vojakov, ki so usodnega dne 18. t. m. prenašali neki zaboj, v katerem je bilo razstrelivo. Ta zaboj jim je padel, na kar je eksplodiral. Ta verzija pa ni verjetna, ker manjka zadostnih in zanesljivih prič. Druga verzija pravi, da so municijo zažgali iz zaporov pobegli vojniki. Tudi to ni verjetno. Preiskava o provzročiteljih eksplozije se nadaljuje. Vendar do danes še ni podana o tem jasna slika.

Z največjimi napori in junaško požrtvovalnostjo se je posrečilo vojaštvu, orožnikom in prebivalstvu razvoj nadaljnjih eksplozij in požarov paralizirati. Ker na bitoljskem polju teče več velikih potokov, so z velikimi težavami okrog municijskih skladišč in zalog vojnega materiala napeljali iz njih vodo. Ta akcija je tudi rešila mesto pred strašno nadaljno katastrofo, ki bi gotovo sledila, če bi bile eksplodirale velikan-ske zaloge artilerijske municije velikega kalibra. Sedaj je katastrofa odstranjena. Med prebivalstvom je panika ponehala. Mnogo ljudi, okoli 30.000, mora še vedno prenočevati v šotorih na prostem pod milim nebom.

Velikanska škoda, povzročena po eksploziji na državni in privatni lasti, sedaj še

ni uradno popolnoma točno ugotovljena. Samo škoda na porušeni in pogoreli hišah cenijo na 70 milijonov dinarjev.

Kolika je škoda na uničenem vojaškem materialu, še ni znano. Je neprecenljiva. Škoda gre gotovo v več sto milijonov. Nekatera poročila trdijo, da znaša dve milijardi.

Pri takem velikansem obsegu te katastrofe je še velika sreča, da ni bilo razmer-no številnih človeških žrtev. Pogrešalo nekaj otrok in več vojakov. Rešilne akcije pa še niso mogoče, ker na mestih eksplozije vlada velikanseka razdelitev.

— **Beograd, 22. aprila.** (Izv.) V parlamentarnih krogih s posebnim zanimanjem zasledujejo poročila o velikih bitoljski katastrofi. V parlamentu razpravljajo vračanje odgovornosti za to katastrofo. Nekateri parlamentarci vračajo krivdo na vojno ministristvo in podrele vojaške oblasti. Vojaške oblasti pa odklanjajo vsako odgovornost. Republikanec Glonović je vložil na predsedstvo narodne skupščine Interpelacijo o bitoljski katastrofi. V parlamentu napovedujejo, da se na eni prihodnjih sej narodne skupščine, ki je sklicana na 24. t. m., razvije dolgotrajna in živahna debata o katastrofi. Posebno opozicija uporabi vsa sredstva, da napade vlado, oziroma vojnega ministra.

— **Beograd, 22. aprila.** (Izv.) Danes ob 10. dopoldne se je odpravila posebna ministrska komisija, da na licu mesta preišče vzroke katastrofalne eksplozije. Komisiji predseduje minister n. r. Vulović.

Borzna poročila.

RAPIDEN PADEC TUJIH VALUT.

— **Beograd, 22. aprila.** (Izv.) Na današnji borzi so ranidno padale tute devize in valute, zlasti Pariz. Padec valut in dvig dinarja vzbula danes pravo senzacijo.

— **Zagreb, (Izv.) 22. aprila.** Prost promet, Curih 52.—, 53.—, Pariz 24.—, 25.—, London 1180.—, 1200.—, Berlin 98.—, 102.—, Dunaj 3.50, 3.60, Praga 530.—, 540.—, Trst 14.20, 14.40, New York 250.—, 260.—, Budimpešta 36.—, 37.—.

— **Curih, 22. aprila.** (Izv.) Predborza: Zagreb 1.80, Berlin 1.8775, Milan 27.862, Praga 10.185, Dunaj 0.0675, Budimpešta 0.65, London 22.727, Pariz 47.875, New York 5.1425.

— **Curih, 21. aprila.** (Direktno.) Zagreb 1.751, Berlin 1.869, Milan 27.849, Praga 10.199, London 22.719, Pariz 47.849, New York 5.1401.

— **Curih, 21. aprila.** (Preko Dunaja) Zagreb 1.701, Dunaj 0.65, Budimpešta 0.65, Berlin 1.85, Pariz 10.15, Milan 27.80, Pariz 47.80, London 22.715, New York 5.14.

— **Trst, 21. aprila.** Beograd 26.40, Berlin 6.60, Praga 36.35, London 81.60, Curih 859.—, Pariz 171.50, New York 18.45.

— **Milan, 21. aprila.** Zagreb 6.70, Berlin 6.60, Praga 36.90, Pariz 171.50,

London 81.70, New York 19.40, Curih 360.—.

— **Praga, 21. aprila.** Zagreb —, Beograd 71.875, Berlin 18.61, Milan 27.499, London 225.25, Curih 990.—, Pariz 475.51, New York 51.—.

— **Dunaj, 21. aprila.** Zagreb 2725.—, Budimpešta 990.—, Berlin 2725.—, Praga 15125.—, Milan 41450.—, Pariz 71200.—, London 33800.—, New York 7640.—, Curih 148900.—.

— **Budimpešta, 21. aprila.** Zagreb 262.50, Dunaj 10.0625, Berlin 280.50, Praga 1555.—, Curih 15250.—.

— **Berlin, 21. aprila.** Zagreb 93.50, Dunaj 8.575, Praga 544.—, London 1210.—, Curih 5307.50.

Sokolstvo.

— **Akademija naraščaja.** Ljubljanski Sokol priredi v četrtek dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer akademijo naraščaja. Nastopijo gojenke in gojenci ter moška in ženska deca. Na akademiji poje tudi ruski pevski zbor »Bajanc«.

IZJAVA.

S tem izjavljam, da nisem plač-nica za dolgove, ki naj bi jih delal kdorkoli na moje ime.

Neža Blaž, trankantinja, Ljubljana, Dunajska cesta.

Turistika in sport.

Prvenstvene tekme. V nedeljo, 23. t. m. ob 14. uri nastopila na igrišču športa - Primorje S. K. Jadran - S. K. Hermes. Jadran, ki je na velikonočni ponedeljek porazil v lepi igri S. K. Slovenija 2 : 0 nastopi to nedeljo proti svojemu najmočnejšemu konkurentu Hermesu. Tekmo sodi g. Hus. Ob 14. uri na igrišču Svobode Moste so vrši prvenstvena tekma Jadran rez. - Ilirija III. Sodni g. Klementič. Ob 15.30 istotam nastopi rezerva Ilirije proti Svobodi Moste. Ilirija II. bo nastopala v letošnjih prvenstvenih tekmah II. razreda izven konkurence. Sodnik g. Beneš.

Nogomet v Kranju. V nedeljo, dne 23. t. m. se vrši v Kranju nogometna tekma med S. K. Primorje rez. in S. K. Triglav Kranj.

Klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija« v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 23. t. m. »Otvoritvene dirke« na progi Ljubljana - Št. Vid. Start in cilj pri km 2.200 v Zg. Šiški. Začetek točno ob 14.30.

Na cilju promenačni koncori. Dirka se v sledečih kategorijah: Novinci km 2, juniori km 2, seniori km 2, glavna km 10, damska km 2, handicap km 2, Hrv. podzemna km 2, Tolažina km 2. Posebno sanmanje vlada v sportnih krogih že sedaj za damsko dirko, kar je gotovo nekaj novega za Ljubljano. Razven tega se bodo udeležili slavne občinstvu gotovi srčni boji za zmago v glavni dirki med našimi in hrvatskimi prvaki. Zvečer ob 19.30 v hotelu »Tivoli« športni drušabni večer. Razdelitev nagrad in dirke na aparatih v dvorani. Vstopnina na cilju: sedeži I. vrste Din 10, II. vrste Din 5, stojišča Din 2, člani in dijak pri izkaznici Din 1, pri večerni prireditvi Din 2.

K. Velopnice sedežev na cilju veljajo tudi za večerno prireditvi.

Dirkači in vodstvo dirke so vabljeni na sestanek, kateri se vrši v soboto, dne 22. t. m. ob 20. v mali sobi restavracije »Slova«.

V nedeljo, dne 23. t. m. ob 13. zbirališče klubovih članov, dirkačev in prijateljev kolesarskega športa na Dolenjski cesti (Karlovski most) ter s godbo odhod na dirkalni prostor.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

BOGATAŠI IN REVEŽI MORAJO BITI OBLEČENI.

zato se pa izdelujejo obleke za gospoda, kostumi in francoske toalete za dame ter modernizirajo stare obleke in površniki najboljše pri Krojnem zavodu in krojačnici S. Potočnik, Ljubljana, Šelenburgova ulica. — Izdeluje tudi kroje za brate Sokole. — Postrežba točna in solidna. — Cene zmerne. Vzorci najfinejšega blaga na razpolago.

Zagatenje. Profesor Bamberger na Dunaju, ustvaritelj učne knjige za boleznj srca je dognal, da je »Franc Jožefova grenčica« izborna učinkujoča sredstvo za odpretje. (10)

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:
Ivan Podražaj.

Salma

Neraztržljivi kavčuko-
vi podpetniki za čevlje.



Lepota

koča, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočkrat pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ lilijsko mlečno milo

nejbolje blago, najfinejšo „milo lepote“

4 kosi z samotom in poštino 120 K

„ELSA“ obrazna pomada

strani vsako ne-
zistost kože son-
čne pege, za-
bude, nabore,
naredi, naredi kožo
meko rožnato,
belo in čisto; 2
porcelan. lončka
z ometom in po-
štino 80 kron.

„ELSA“ Tancokina pomada

za rast las

prepi kožo glave, preprečuje izpadanje
omljenje in cepanje las, zaprečuje prhut
verano osivelost itd. 2 porcelanasta
lončka z samotom in poštino 80 kron

Prodajalci

mo hračiljo najmanj 12 kosov od ednega
predmeta dobijo popust v naravi.

Manno: Lilijsko mleko 24 K; brkoma
10 K; najfinejši Hega-puder Dr. Klugera
velikih original. škatuljah 40 K; najfi-
nejši Hega zobni prašek v patent ška-
tulah 40 K; puder za gospo v vrečah
8 K; zobni prašek v škatlah 12 K; vre-
čah 8 K; Sachet dišava za perilo 12 K;
Schampoo za lase 8 K; rumenilo 12 K;
48 K; najfinejši parfem po 48 in
90 K; močna voda za lase 80 K. Za te
razne predmete se samot in poština
posebej računa.

MUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA
donja, Elsa trg 238. Hrvaško.

Inserirajte v
Slov. Narodn.

Vizitke in kuverte
priporoča

Narodna tiskarna
v Ljubljani.

Išče se. Veščo in sposobno akviziterko

v mestu, išče šola „Univerzal“ ob dobri plači in nagradi. Obrniti
se na šolo v Narodnem domu. 2859

Ustanovljeno leta 1896. Ustanovljeno leta 1896.

Mednarodni transporti

Antonio Biancheri & Comp.

Postojna

Centrala: Ponteba.

Podružnice: Postojna (Poštni predal 17), Villach (Poštni predal 51)

Agenturi: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

— Odprema vsake vrste blaga. —

Specijalna odprema živil, žive in zaklane živali v katerikoli kraj.

Zahvala.

Za vse dokaze sočutja in sožalja ob prebitni
izgubi naše srčnojubilne hčerke

Pavline Černe

učiteljice v Turnišču

ter za mnogobrojno in častno spremstvo in za po-
klonjeno cvetje izrekamo našo najtoplejšo zahvalo.

Posebno se zahvalujemo gospodični Jezovšek,
učiteljici, vsem kolegom in kolegijam, častništvu in
uradništvu iz Murske Sobote.

Ljubljana, Zg. Šiška, 22. aprila 1922.

Globoko žalujoča rodbina Černe.

Prodajam
stružnik za les, nov 260 m/m
kovaški meh, velik.

Kupim
transmisijske 35—45 m/m ca 20 m
s stojali, malo fino okrožne žage
in horizontalni sveder. JOSIP
PETRIČ, Rečica ob Paki. 2860

Zenitna ponudba!

Gostilničar in mesar z večjo glav-
nico v gotovini želi znanja z gospodino
staro do 26 let, ki ima gostilno, mesa-
rjo ali poseto. Ponudbe s sliko za
katero se jamči, pod „Podjetje 2866“
na upravnishvo „Slov. Naroda“. 2866

Kuharica

samostojno, dobro in večjo laščem za
hotel v letovišču Plešivca. Vprašati v
gostilni pri „Sodoku“, Hrenova ulica 24
Ljubljana, gos. Dermota. 2870

Dve ročni torbici

iz usnja za potovanje se prodasta.
Naslov pove uprava Slov. Nar. 2835

Opletanje stolov

prevzema zopet v popravilo

Anton Merhar,

pietarstvo

Ljubljana, Sv. Petra c. 22.

Lokal se išče!

išče se trgovski lokal in skla-
dišče v bližini Dunajske ceste.
Ponudbe pod „Dobro plačilo 2853“
na upravnishvo „Slov. Naroda“. 2853

Hotel „ROKAN“

Selce, Hrv. Primorje,

z lastim morskim solnim pečenim
kopališčem. — Otvorjen letno in zimsko
sezono. Kopališče se otvori 1. majnika.
— Izvrstna domača kuhinja. — Privatna
stanovanja na razpolago. 2065

Pojasnita daje

Karlo Dovočan,

hotelir.

Išče se. Veščo in sposobno akviziterko

v mestu, išče šola „Univerzal“ ob dobri plači in nagradi. Obrniti
se na šolo v Narodnem domu. 2859

Ustanovljeno leta 1896. Ustanovljeno leta 1896.

Mednarodni transporti

Antonio Biancheri & Comp.

Postojna

Centrala: Ponteba.

Podružnice: Postojna (Poštni predal 17), Villach (Poštni predal 51)

Agenturi: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

— Odprema vsake vrste blaga. —

Specijalna odprema živil, žive in zaklane živali v katerikoli kraj.

Zahvala.

Za vse dokaze sočutja in sožalja ob prebitni
izgubi naše srčnojubilne hčerke

Pavline Černe

učiteljice v Turnišču

ter za mnogobrojno in častno spremstvo in za po-
klonjeno cvetje izrekamo našo najtoplejšo zahvalo.

Posebno se zahvalujemo gospodični Jezovšek,
učiteljici, vsem kolegom in kolegijam, častništvu in
uradništvu iz Murske Sobote.

Ljubljana, Zg. Šiška, 22. aprila 1922.

Globoko žalujoča rodbina Černe.

ARCHIV FÜR SLAVISCHE
PHILOLOGIE

komplet (I—XXXVI) se kupi. Po-
nudbe pod „Archiv 2844“ na upravo
Slov. Naroda. 2844

Majhno meblvano sobo

s hrane ali brez nje pri boljši rodbini
išče mlad gospod (Rus), uradnik. Po-
nudbe pod „Rus 2851“ na upravo Slov.
Naroda. 2851

Nagrada.

Nemeblovano sobo v sredini mesta, s
separatnim vvhodom, želim zamenjati
z dvema praznima takoj ali pozneje
Ponudbe pod „Zamenjam 2824“ na upr
Slov. Naroda. 2824

Prodajalka

večja ženske in moške konfekcije, se
sprejme takoj ob dobrih pogojih. —
Vprašanja in ponudbe pri tvidri O.
Bernatovič, Ljubljana. 2849

Moško kolo

dobro ohranjeno, skoraj novo, se pro-
da. Ogleda se od 10. dop. do 2. po-
Kolodvorska cesta 185, Sp. Šiška. 2846

Mesečno sobo

edilčno, čisto, iščem v dobri hiši za
mirnega solidnega gospoda. Dopisi pod
„Prijava/2863“ na upr. Slov. Nar. 2863

Miren samec

išče sobo meblvano ali ne. Ponudbe
na poštni urad Lj. 5 pod KK 2875

Sprejmeta se takoj

dva izurjeni pomočniki, samo
prve moči. Modni stetje M. Šarč,
Kongresni trg 4, L. 2857

Ciza

(ročni voz) se prod. — Vpraša se:
Breg, 14. III. nadst. 2828

Stipica Sanzrath

carinik

Mimica Jankar

zaročena.

Sisak. Ljubljana.

Dobro nagrado

dobi, kdor mi preprobi lokal z do-
lavinico, v katerem bi se dala nara-
viti slaščičarna, event. s stanovanjem.
Dopisi pod „Dobra nagrada 2836“ na
upravo Slov. Naroda. 2836

Dr. Ing. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbni inženir in
mestni stavbenik

Ljubljana, Gradsko št. 13.

Stavbno podjetje in teh-
niška pisarna za beton-
ske, železobetonске in vo-
dne zgradbe, arhitekturo
in vsakovrstne visoke
stavbe.

Priloge. — Projekti.

L. Mikuš

Ljubljana, Mostni trg št. 15.

priporoča svojo zalogo
dežnikov in solinikov
ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Najstarejša slovenska

pleskarska in ličarska

delavnica

IVAN BRIGELJ, Dunajska c. 19,

se priporoča. Izvršitev točna, cene
zmerne. 1001

Kupijo se

stare, tudi pokvarjena dvo-
kolesa, šivalni in drugi razni
stroji, motorji etc. F. BAJEL,
Ljubljana, Zvonarska ulica 1.
1127

Opremljena soba

se želi vzeti v najem. Ponudbe pod
„Takoj 2791“ na upravo Sl. Nar. 2791

Majhno hišo

kupim v prijaznem kraju blizu želez-
nice, z nekaj zemljiščem in tudi malim
gozdom v bližini Breda ali Radovljice.
Kupim tudi zemljišče brez hiše,
sko na lepem kraju. Ponudbe s ceno
pod K. S., pošto ležeča Jesenice. Go-
renjsko. 2845

Otroški voziček

dobro ohranjen, in gostilniška miza
se prod. Ljubljana, Jeranova
ulica št. 15, Trnovo. 2567

Prva jugoslov. barbarija,

krzvarstvo in strojarstvo

P. Semko, Ljubljana, Glince 230.

Sprejema lističe kože v barvo ka-
kor vsa v to stroko spadajoča dela
Delo prevzema v trgovini čevljev
Gradsko št. 10. 2848

Kupujem kože divjačine.

Za dobro ldočo gostilno

v Ljubljani se išče poslovođkinja.
Bivša gostilničarka, ki bi znala dobro
kuhati, ima prednost. Pismene ponudbe
pod „Dobra gostilna 2826“ na upravo
Slov. Naroda. 2826

Majša stenoipistka

večja slovenskega in nemškega jezika,
se išče za takojšnji nastop. Ponudbe
z zahtevno plačo nememo ali pismeno
na stavbeno pisarno Viljem Treč,
Gospodstva cesta 10. 2786

BRITVE

lasostrižniko,
brižno aparate
in razno nožar-
sko in galante-
rijsko robo

razpoložila na veliko
in na drobno po
čudovito nizkih cenah
valetrovina in raz-
nošiljina

R. STERMECKI

Čalje št. 308, Slov.

Zahtevajte ilustro-
vani cenik. Kar ne
ugaša se zamenja ali
vrne denar. 1891

Iščem stanovanje

bistole iz 4 sob, kuhinje in pritlikln
Dam visoke nagrade in eventu-
alno tudi odkupim. Stanovanje naj
bi bilo v sredini Ljubljane. Pismene po-
nudbe pod „Visoka nagrada/2877“ na
upr Slov. Nar. 2877

Zobotehniški

praktikant

z dveletno prakso, kateri je moral zavoljo
družinskih razmer prakso prekiniti, prosi
za sprejem. Ponudbe pod „Zobo-
tehnik 28 7“ na upravo Sl. Nar. 2-27

L. Mikuš

Ljubljana, Mostni trg št. 15.

priporoča svojo zalogo
dežnikov in solinikov
ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Najstarejša slovenska

pleskarska in ličarska

delavnica

IVAN BRIGELJ, Dunajska c. 19,

se priporoča. Izvršitev točna, cene
zmerne. 1001

Kupijo se

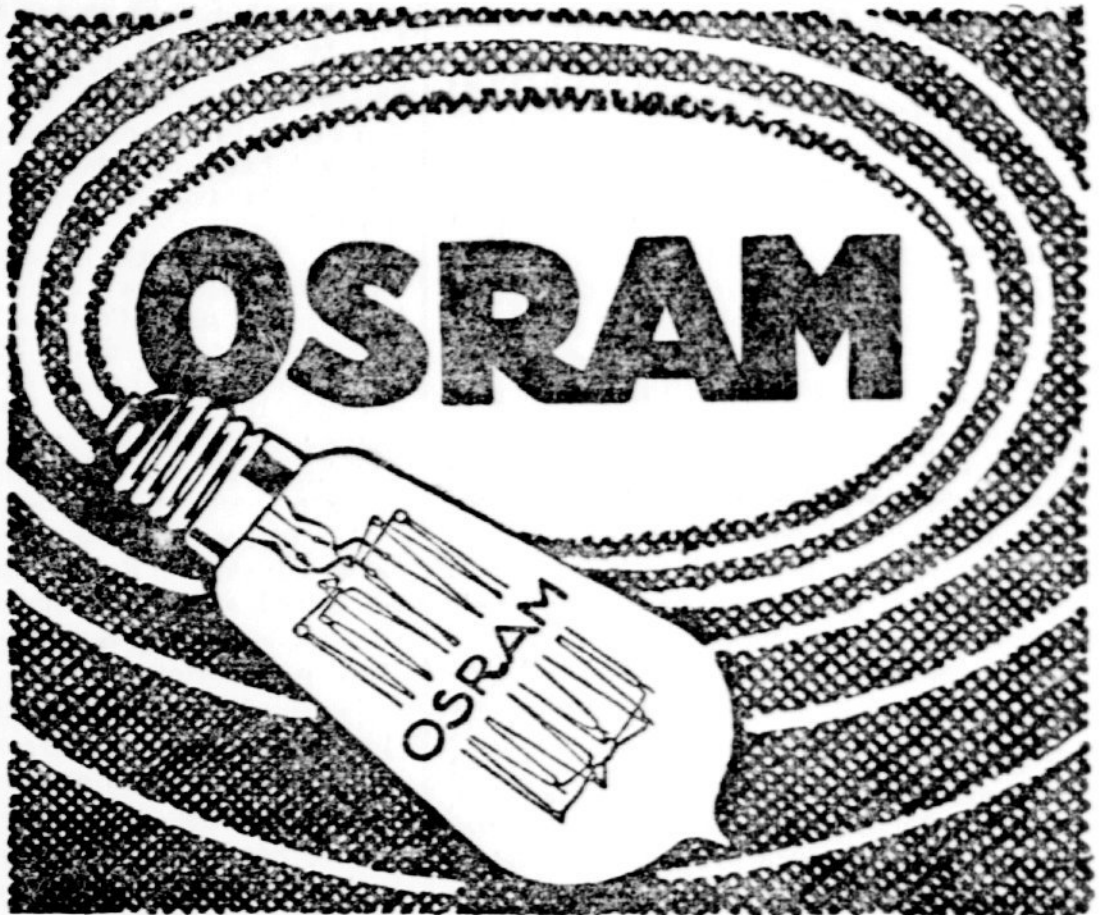
stare, tudi pokvarjena dvo-
kolesa, šivalni in drugi razni
stroji, motorji etc. F. BAJEL,
Ljubljana, Zvonarska ulica 1.
1127

Opremljena soba

se želi vzeti v najem. Ponudbe pod
„Takoj 2791“ na upravo Sl. Nar. 2791

Majhno hišo

kupim v prijaznem kraju blizu želez-
nice, z nekaj zemljiščem in tudi malim
gozdom v bližini Breda ali Radovljice.
Kupim tudi zemljišče brez hiše,
sko na lepem kraju. Ponudbe s ceno
pod K. S., pošto ležeča Jesenice. Go-
renjsko. 2845



G. F. Juršič

uglasilec glasovijev v Ljubljani

Wollova 12.

Izvršujem uglaševanja ter popravila gla-
sovijev in harmonijev spredelno strokov-
no, točno in cenno.

Trslje za strope

izdeluje in prodaja na debelo in drobno
po najnižjih cenah. Pri večjih množinah
znaten popust. — Anton Steiner,
Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.

„Tribuna“ tovarna dvokoles in

otroških vozičkov.

Najcenejša dvokolesa in otroški vozički
raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvo-
kolesa in otroški vozički v polno pre-
novo, emaširanje z ognjem in ponikanje.
Ljubljana, Karlovska cesta 4.
Zvonarska ulica 1. 2120

„Tribuna“ tovarna dvokoles in

otroških vozičkov.

Najcenejša dvokolesa in otroški vozički
raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvo-
kolesa in otroški vozički v polno pre-
novo, emaširanje z ognjem in ponikanje.
Ljubljana, Karlovska cesta 4.
Zvonarska ulica 1. 2120

„Tribuna“ tovarna dvokoles in

otroških vozičkov.

Najcenejša dvokolesa in otroški vozički
raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvo-
kolesa in otroški vozički v polno pre-
novo, emaširanje z ognjem in ponikanje.
Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Išče se. Aranžerico in prvovrstno šiviljo

potrebuje šola „Universal“, radi slovenskega jezika, po mogočnosti katera govori tudi srbskohrvatski. Mesečna nagrada po sposobnosti, nameščenje za leto dni. Obrniti se na šolo v Narodni dom. 2858

RAZPIS.

Mestna občina Kranj razpisuje dve mesti mestnih redarjev. Plača po dogovoru s prostim stanovanjem in službeno obleko.

Prošnje je vložiti pri mestnem županstvu v Kranju. Nastop službe najkasneje s 1. junijem t. l.

Prosilci morajo biti zanesljivi in v policijski službi že izveščani.

Fani Brilly,

Ljubljana, Resljeva cesta 22.

Klobučarstvo in slamičarstvo.

Preoblikovanje

Nakičevanje

Moderniziranje

vsakovrstnih

slamnikov in

klobukov za

dame in gospe.

Drž. zdravilišče, toplice Dobrna pri Celju.

Akratoterma 37° C. Izredno bogata na radiju in ogljikovi kislini. Izredni uspehi pri živčnih boleznih, boleznih srca, ledvic, mehurja in revmatizma.

Najstarejše žensko zdravilišče južnih alp.

Priporočljivo za rekonvalescente in slabotne. — Gorsko podnebje, smrekovi gozdovi, krasen park, divni izleti.

Predsezija od 25. aprila do 15. junija.

V tem času so vse cene za 25 % znižane. Državni uslužbenci, častniki in duhovniki imajo v tem času 50 % popusta.

PRVA HRVATSKA TVORNICA STROJEVA I LJEVAONICA ŽELJE-
ZA HRVATSKE POLJODJELSKA BANKE D. D. u ZAGREBU

išče

AKADEMSKEGA INŽENIRJA

strojane stroke, ki razpolaga z večletno tvorniško prakso zlasti v konstrukciji in zgradnji mlinov, žag, vodnih turbin in ki je že delal v velikih livarnicah železa.

Ponudbe s točnim opisom žolske naobrazbe in dosedanje delavnosti ter naznako zahtev in mogočnosti nastopa službe na ravnanstvom banke.

2840



„ELIN“ ELEKTROMOTORJI

„ELIN“ DINAMI

„ELIN“ GENERATORJI

„ELIN“ TRANSFORMATORJI

Visoko in nizko napetostne stroje dobavlja Skladišče inštalacijskega gradiva na veliko in malo

„ELIN“, DRUŽBA ZA ELEKTRIČNO INDUSTRIJO
v MARIBORU, JURČICEVA 8.

AVTOMOBILI FIAT

glavno zastopništvo

O. Žužek, Ljubljana, Sodna ul. 11.

Tel. inter. 461.

Ima v zalogi nove avtomobile tvrdk „Austro-Fiat“ in „Fiat-Turin“ po originalnih tovarniških cenah.

Modna trgovina

A. Šinković nasled. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 19.

**CENE ZNATNO
ZNIŽANE**

Perilo — Pletenine
Rokavice, nogavice
Bluze, spod. hlače,
predpasniki
Svila 1. t. d.

Kuharica

se išče za takoj v trgovsko hišo. Ravnanje se sprejme sebarica za vsa sobna in hišna dela. Plača dobra, drugo po dogovoru. Vprašati se v upr. Slov. Naroda. 2789

Sprejme se

šivilja na dom za popravilo perila in otroške obleke. Ravnanje se sprejme perila za 2 dni v tednu. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2788

Parčela

na prodaj v Vrhovčevi ulici. Na-lov pove uprava Slov. Naroda. 2830

Dekle

vajena vseh del. Želi službo v Višnji gor. Nastop do 1. maja. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2873

Proda se

pohištvo, kuhinjska oprema, razen porcelan, sod in drugo. Ulica stare pravde šte. 6, I. 2810

Na prodaj

pol novo kolo, velik divan (otomana) ter par stolov. Več pove uprava Slovensk. Naroda. 2869

Gospodinja

majša moč, se sprejme k samskemu gospodu na deželi. Pogoji: Izborna kuharica, ki zna opravljati vsa v boljši gospodinjstvu spadajoča dela. — Plača po dogovoru. Ponudbe s sliko pod „Črna zunanost 2856“ na upravo Slov. Naroda 2856

Voz brek

v dobrem stanju, nanovejšega modela, vprega za enega ali dva konja, vporaben za štiri ali šest oseb, okusno tapetiran sedež, se takoj proda. Poizve se v Kolodvor. ki ulici 26. 2852

Stanovanje

3 sobe, kuhinja ter vse pritlikline, z električno razsvetljavo, v kofji loki, se zamenja z enakim ali manjšim v Ljubljani. Naslov pod „Poštni predal 155“ Ljubljana. 2847

Srce

dam, ki mi pripomore do lične mesečne sobe. Dopis pod „Stabilen in samski/2664“ na upr. Slov. Naroda.

Mignon

ali kratki klavir (Stutzfögel) skoraj nov se želi kupiti. Pismene ponudbe do srede glavno pošto leteče pod J. P. 60, Ljubljana. 2869

Dojilja

se sprejme takoj na deželi. Lastnega otroka lahko seboj vzame. Pismene ponudbe pod „Triglav“ poštno leteče Kamnik. 2867

Posestvo

veliko okoli 40 oravov, se išče v nakup. Ponudbe na An. zav. Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 2812

Zaboji

večjih obsegov, dobro izdelani, so stalno in ceno napredaj pri The Tax Co., Ljubljana, Gradišče 10. 2855

Šep izbor jablonske bižuterije

n. pr. broške, prsne igle, lasne prožice, koljaji, vratne veržice, uhanj, naprtniki, zneki, igle za klobuke, stročnice za klobuke itd. se (ce)l partija) prav ceno odda. Podroben zamelek na razpologo. — JOHANN KRAINER, Graz, Strauchergasse 27. 2842

Velika zaloga klobukov in slamičnikov se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Stebnu pošta Domžale. Prevzemajo se tudi stari klobuki in slamičniki v popravilo pri Kovčevič i Tršan v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5.

Sprejemanje v orodo.

Zaloga v Celju Gosposka ul. 4

Za gospodinjo

18-letna mlajša, simpatična dama, katere zna dobro in samostojno kuhati, 34 let star, samski trgovec v večjem mestu Jugoslavije. Služba je samostojna in prijetna. Na željo stik z družino. Ponudbe s sliko pod „Prijeten dom“ na anonični zavod Drago Beseljak in drug Ljubljana, Sodna ulica 5. 2811

Naznanilo.

Cenj. občinstvu naznanjam, da točim pristno

dalmatinsko črno vino

„Opolo“ in sicer v gostilni po 32 K čez ulico pa po 30 K. — Gostilna „Pod Orčom“, Hradeškega vasa 48 (pod Golcem). 2428

Kuharica

izurica, samostojna, se sprejme za takoj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2700

Proda se

tovarna z vodno močjo in posestvom. Stanovanje tskoj. Ponudbe pod „Lesna industrija 1,500.000—2734 na upravo Slov. Naroda. 2734

Pečatni

2580

kolonjske vode, Bay Rum, francosko žganje „Eleva or“. Glavna zaloga: F. Sibenik, Ljubljana, Gosposka ul. 16

Sodi

hrastovi od petroleja, olja in masti, se kupijo. Ponudbe s ceno na: Ljubljana, poštni predal 151. 2800

Abadie

cigarsni papir in stročice. Glavna zaloga in samoprodaja A. Lampret, Ljubljana, Nunska ul. 19. 270

Avto

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa popravila in vožnje. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi Jugo-Avto d. o. z. v Ljubljani. 2319

Vrtnice

nizke in visokodebelnate, novosti, ima v bogati izbiri Anton Ferant, trgovski vrtnar, Ljubljana, Ambrožev trg 3.

Fiat

TOVORNI AVTO

2 in 3 1/2 tone, generalno popraviljeni nudi

J. Gorec, Ljubljana.

Jetika!

Dr. Pečnik „Jetika“ in Dr. Pečnik „Die Lungentuberkulose“. Nemška izdaja je velezanimiva in se prodaja v Nemčiji in v Švici. Kupite obe knjigi.

Hiša

se išče v Ljubljani ali predmestju, event. tudi zamenja z lastno lepo hišo (posestvom) na prometnem kraju na Dolenjskem ali se posestvo proda. Ponudbe na an. zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 2822

Vsakovrstne

obleke

izgotavlja po meri in najnovejšem kroju v najkrajšem času

Alojz Lombar,

Sp. Šiška, Celovška c. 95.

Bled na jezeru - Slovenija.

Solnčno zdravilišče Rikli.

(Zračne in solnčne kopeli, elektroterapija, dietetične kure.) — Seizdravnika: Dr. J. de Gloria in Dr. Zv. Jančič.

Prospekti pri upravitelstvu.

Dobili smo velike količine klobukov

znamenitih svetovnih izdelkov

pravih Borsalino, Antica casa, J. Mickla sinova (Češkoslovaška) in volnenih raznih oblik in barv.

Prodajamo po najnižjih cenah na veliko.

Glavni zastopnik za vso državo

KOSTA NIKOLIĆ I DRUG

BEOGRAD, Knez Mihailova, št. 13.

Zakup lova.

Meščanska korporacija v Kamniku pri Ljubljani SHS daje od 1. junija 1922 naprej za pet let v zakup planinski lov na „Dolu“ v onem delu svojih bistriških gozdov, ki leži poglavitno med potokoma Konjska in Bela s površjem okoli 1500 ha, z različno divjačino, predvsem s stalno naseljenimi mnogobrojimi divjimi kozami.

Ponudbe, katerim je priložiti 50 % ponujene letne zakupnine kot vadij, sprejema do 15. maja t. l. upravništvo omenjene korporacije, ki daje vsa nadrobna pojasnila in kjer so zakupni pogoji na vpogled. 2837

Industrijsko-električno podjetje inž. TURMSEK & Co. o Ljubljani, Sodna ulica št. 1 (podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 44) priporoča veliko zalogo



elektromotorjev

v kmetijske in

obrtno svrhe

ter dobavlja promptno

polnojarmenike

vseh

velikosti.

2033

Dražbeni oklic.

Dne 20. maja 1922 ob 13. uri se proda potom javne dražbe troje barak invalidskega doma v Dolenjskih Toplicah, (in sicer dva stanovanjska objekta 32-50 m dolga in 11-20 m široka in gospodarski objekt 25-30 m dolg in 6-40 m širok).

Barake so zgrajene na zidani podstavi na tujem svetu. Stene so iz lesenega predalčja, le-to pa izidano z opeko. Za strešni krov je uporabljen eternit. V vse tri objekte sta napeljana vodovod in električna razsvetljava.

Stavbno stanje vseh treh objektov je dobro. Stavbna izvršitev je solidna. Izklicna cena je 70.000 dinarjev. Udeleženci morajo pred začetkom dražbe položiti varščine 7000 dinarjev.

Potrebna pojasnila dobe zainteresirani po 11. uri gori omenjenega dne pri dražbeni komisiji na licu mesta (v barakah).

Oddelek za socialno politiko

pokrajinske uprave v Ljubljani

Invalidski odsek.

2874

807/22

2694

Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo bo prodajala dne 25. aprila 1922 ob pol 11

automobile.

Dražba se vrši v skladišču barake na Friškovec (Cesta na Južno železnico) v Ljubljani.

- 1) 45 PS osebni avto „Spa“
- 2) 38 PS „Nesselsdorfer“
- 3) 24 PS „Laurin-Klement“
- 4) 35 PS „Puch“
- 5) 22 PS „Laurin-Klement“
- 6) 3tonski tovorni avto „Büssing“ z železnimi kolesi
- 7) 1 „Adler“ na vzmeteh in
- 8) 5 „priklopni voz.“

Vsi vozovi so v dobrem, uporabnem stanju. Kupec mora pri dražbi plačati 10 % kupnine takoj, ostanek pa tekom osmih dni, v katerem času ima tudi prevzeti izdraženi voz.

Vladni komisar: dr. Rutar, I. r.

V trgovini

O. Bernatović

Mestni trg 5

se dobe že po jako nizki ceni:

moške obleke	od 160 Din naprej
raglani	od 250 Din naprej
moške hlače	od 80 Din naprej
damski plašči	od 150 Din naprej
damski kostumi	od 180 Din naprej
damske modne obleke	od 200 Din naprej
damska krila	od 60 Din naprej
ja bluze	od 30 Din naprej

Spomladna novosti vedno v zalogi.

Kupi se
več roletnih oken in vrat. Ljubljana, Tribuna, Karlovska cesta 4. 2872

Klavirje
oglašuje in popravlja
solidne in točne
ter gre tudi na
deležo.
Ljubljana
Trška c. 43

Feliks Povše

Jugoslovanska banka d. d.
Deln. glavn. K 200.000.000— Centrala v Osljeku. Rezerve K 50.000.000

Menjalnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.
Kupuje in prodaja devize in valute najkulantneje. Obrestuje vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun po najvišji obrestni meri.

Sprejme se učenka
za trgovino v mestu na Kranjskem. Pisane ponudbe pod „Učenka/2797“ na uprav. Slov. Naroda. 2797

Večjo množino prvovrstnega krompirja
proda po zmerli cenil **Franjo Suhadolnik** v Borovnici pri Ljubljani.

Prodaja na primerna odplačila!

Amerikanska trdnica „SINGER“ šivalni stroji
Bourne & Co, New York

Je razširila svoje delovanje v državi SHS ter je v stanju prevzemati vse v to spadajoče posle kakor: urejevanje tvornic s specialnimi „Singer“ šivalnimi stroji vseh vrst z električnim pogonom; poleg tega ima v zalogi vse vrste strojev za obrt in industrijo kakor tudi za rodbinsko porabo.

Podružnice: Ljubljana, Selenburgova ulica 3
in v vseh večjih krajih države SHS.

Mehanična delavnica za popravila povečana.

Naznanilo. Novo ustanovljena Naznanilo.

Produktivna zadruga pleskarjev, sobnih in črkoslikarjev
R. Z. Z. Z.

se priporoča slav. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Pojasnila in proračuni so vedno na razpolago. Točna postrežba.

Cene zmerne.

LJUBLJANA, DOŠPOSKA ULICA 14.

Sanatorij Schweizerhof Wetzelsdorf bei Graz
Krasna lega. Lastni mlekarstvo in poljedelstvo. Zdravljenje z odebelenjem, dieto ter zdravljenje presnavljanja. Nizke cene. Penzionat. Glavni zdravnik dr. Kurt Linnert. 2557

Svileni klobuki čepice in slamniki
najnovejših oblik v veliki izbiri po znani nizki ceni.

Modni salon Stuchly - Maške
Židovska ulica št. 2.

Sprejemajo se vsakovrstne popravila. — Zahni klobuki vedno v zalogi

Wöllesdorfer-Werke

Žel. postaja: Feuerwerkstatt der Schneebergbahn
Prodaja: WIEN VI., Mariahilferstrasse 85, I. Stk.
Brzjavci: WÖLLESDORFER WIEN.

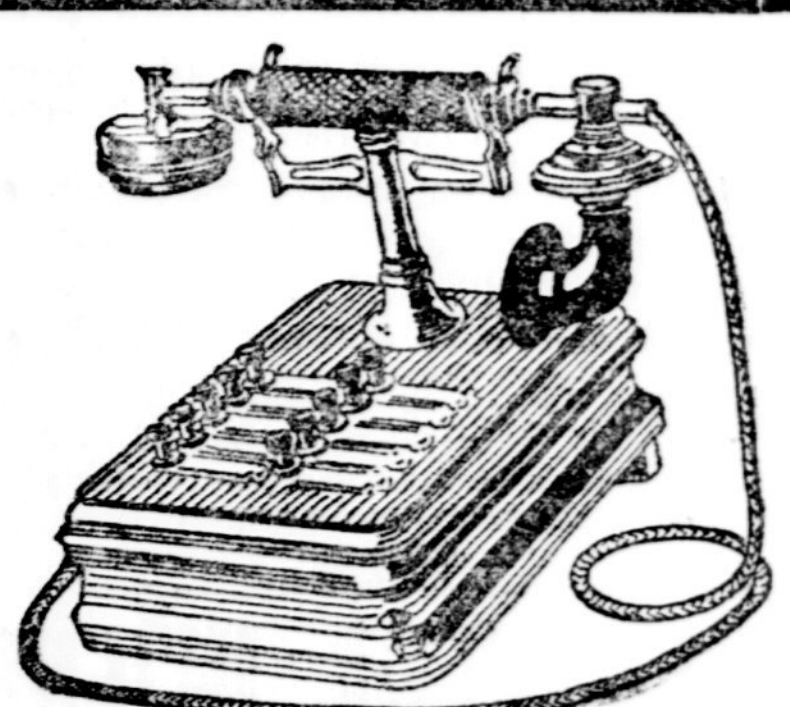
Izdelnijejo:

razstrelilne kapice za rudnike in iztrebljevanje gozdov; posteljne vložke; vseh vrst strgarsko blago; brane; naboje za floberte, pištole, samokrese, winchesterje; jamske svetilke; lovske in druge naboje; kavne garniture z elektr. opremo in brez nje; stroje za izpodkopavanje krompirja; okove in ključnice za kovčge; manikure; bakrene in medene ročke za kavo mocca; medene okove za pohištvo; patentne oljne mazalne ročke z dvojnimi filtrom; brivne aparate in klinje; sekalnike; snežne kotliče; drobilnike; mlatilnike; spiralne in pohištvene vzmeti; žepne tehtnice; čajovare z elektr. opremo; čajne garniture z elektr. opremo ali brez nje; bobenske sekiljače; primoze za vrata s ščiti; tehtnične skodelice; vozne svetilke; vodne ročke z elektr. opremo ali brez nje; turške umivalne skodelice; vseh vrst orodje; vžigalne vrvice za raznesilo. 2727

Kostanjev les
prosto vagon in večje množine v gozdu kupi J. Pogačnik, Ljubljana, Dalmatinova ul. 1./I. Posredovalci se dobro pičajo.

Kose prima avstrijski produkt, in brusi po originalnih tvorniških cenah pri:

„Orbis“ d. d. Zagreb,
Paromlinska cesta 1.
Telef. 10 in 1230. Telegr. „Orbis“



Vse vrste **telefonskih brzjavnih** aparatov
in potrebščin za hišo in javno uporabo, kompletne telefonske centrale

„Tungsram“, Telefon št. 14-65.

Balkanska banka d. d. v Zagrebu.

II. EMISIJA.

ZAGREB, meseca aprila 1922.

Povišanje glavnice od Din. 12.500.000— na Din. 25.000.000—

POZIV NA SUBSKRIPCIO

125.000 kom. delnic, glasečih se na donosilca po Din. 100— naslovne vrednosti v skupnem iznosu Din. 12.500.000—

. P. n.

Na temelju svojedobnega pooblaščenja I. redne glavne skupščine je zaključil upravni odbor BALKANSKE BANKE D. D. provesti povišanje glavnice in emisijo novih delnic pod sledečimi pogoji:

1. Delniška glavnica Din. 12.500.000— se povišuje z izdajanjem novih 125.000 delnic nom. Din. 100—, torej za 12.500.000— na Din. 25.000.000—.
2. Posestniki starih delnic imajo pravico na 1 (eno) staro delnico optirati eno novo za ceno Din. 108,75 (K 435—).
3. Delnice, koje ne bi bile optirane, se prepuščajo novim vpisnikom za ceno Din. 115— (K 460—).
4. Supskripcija se prične 15. aprila, a konča 31. maja 1922. Nove delnice sodelujejo na dobičku za tekoče leto.
5. Protivrednost vpisanih delnic se ima vplačati takoj, a najkasneje do 31. maja. 1922.
6. Opcija odnosno subskripcija se objavlja:
na blagajni BALKANSKE BANKE D. D. v Zagrebu;
PRVE HRVATSKE ŠTEDIONICE v Zagrebu in vseh njenih podružnicah;
JADRANSKE BANKE v Beogradu in vseh njenih podružnicah;
LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE v Ljubljani in vseh njenih podružnicah;
JUGOSLAVENSKE BANKE D. D. v Osljeku in vseh njenih podružnicah;
HRV - SLAV. ZEM. HIPOTEKARNE BANKE v Zagrebu in vseh njenih podružnicah;
BANKE I ŠTEDIONE ZA PRIMORJE, Sušak.
7. Posestniki starih delnic, koji žele v smislu točke 2.) optirati nove delnice, naj predložijo pri gori označenih subskripcijskih mestih. točno izpolnjeno in podpisano upisnico z znakom štev. medjutomnice starih delnic.
8. Tečajni (azijski) dobiček, koji se izkaže pri izdajanju novih delnic, gre v korist redovitega rezervnega zaklada, odbivši stroške emisije in taksne pristojbine.
9. Povišanje delniške glavnice je osigurano s posebnim garancijskim sindikatom.

Upravni odbor.